

Diagnostyka układu moczowego, przestrzeni zaotrzewnowej i narządu rodneho

Współcześnie stosowane metody diagnostyki obrazowej

1. Ultrasonografia, USG dopplerowska (USG/USG-CD)
2. Zdjęcie przeglądowe jamy brzusznej
3. Urografia, Pyelografia, Cystografia
4. Spiralna tomografia komputerowa (STK/WSTK)
5. Tomografia magnetycznego rezonansu (TMR)
6. Angiografia/Flebografia rentgenowska
7. Scyntygrafia (MN)

ZDJĘCIE PRZEGLĄDOWE JAMY BRZUSZNEJ

- Układ kostny (np. przerzuty osteosklerotyczne)
- Zarysy mięśni lędźwiowo-biodrowych
- Położenie, wielkość i zarysy nerek
- Układ gazów w jamie brzusznej
- Obecność nieprawidłowych cieni o wysyceniu tkanek miękkich
- Obecność mocno wysyconych cieni, zwapnień

ZDJĘCIE PRZEGLĄDOWE JAMY BRZUSZNEJ

UROGRAFIA

- i.v. środek cieniujący wydalany przez nerki w 95-98% drogą filtracji kłębkowej i nie podlegający wchłanianiu zwrotnemu

Przygotowanie pacjenta do badania (gazy jelitowe, masy kałowe rzutując się na UM utrudniają interpretację badania)

Dobry technicznie wynik urografii zależy od:

- 1) stężenia środka cieniującego w moczu
- 2) dobrego wypełnienia wszystkich dróg moczowych
- 3) wysycenia cieniowego miąższu nerki

Przeciwwskazania:

- wole toksyczne
- szpiczak mnogi
- astma oskrzelowa
- uczulenie na środek cieniujący

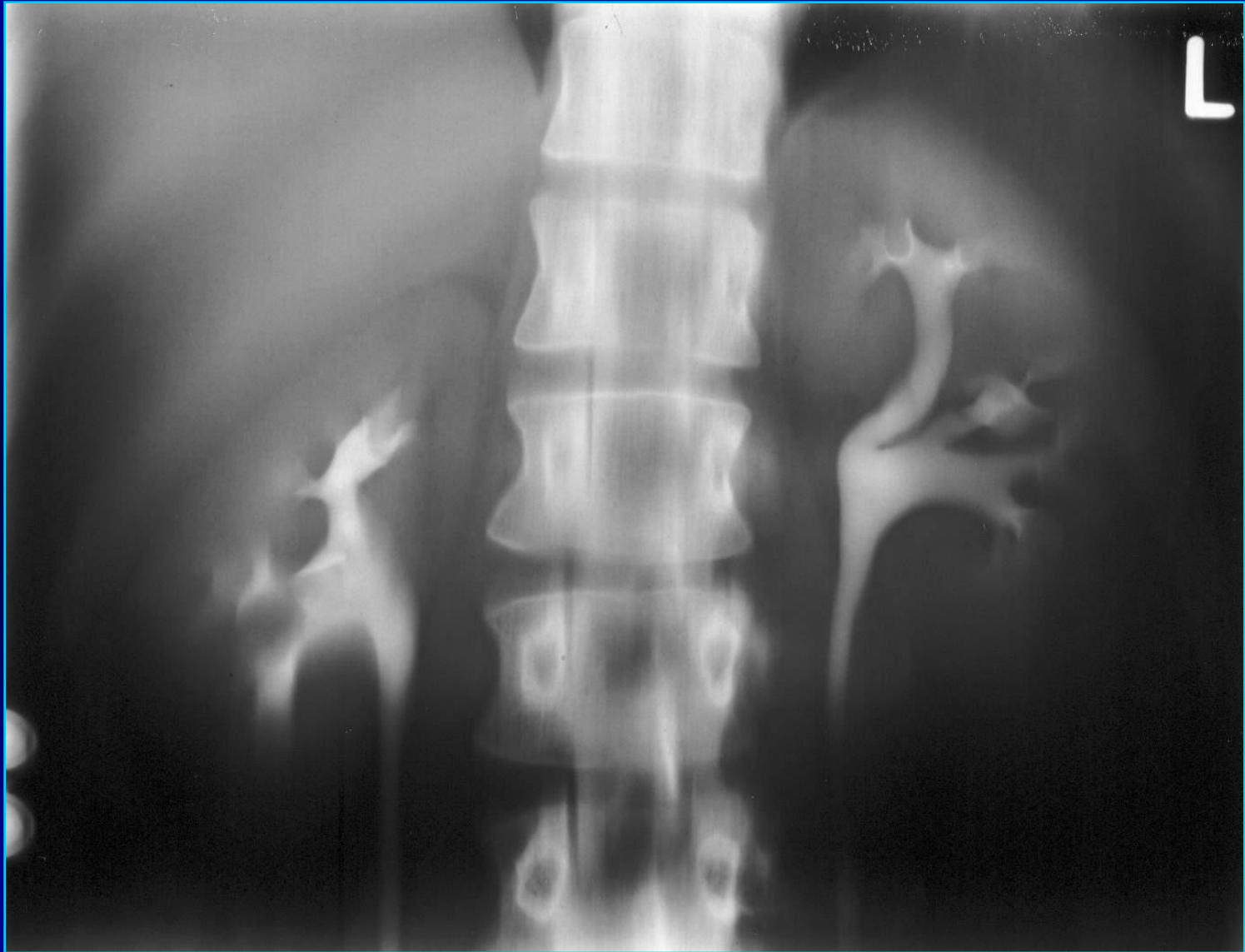
UROGRAFIA

Anatomiczne
zwężenia
moczowodu:

- 1) miedniczkowo-
moczowodowe
- 2) skrzyżowanie z
naczyniami
biodrowymi
- 3) moczowodowo-
pęcherzowe

ZONOGRAFIA

UROGRAFIA

- OBRAZ PRAWIDŁOWY

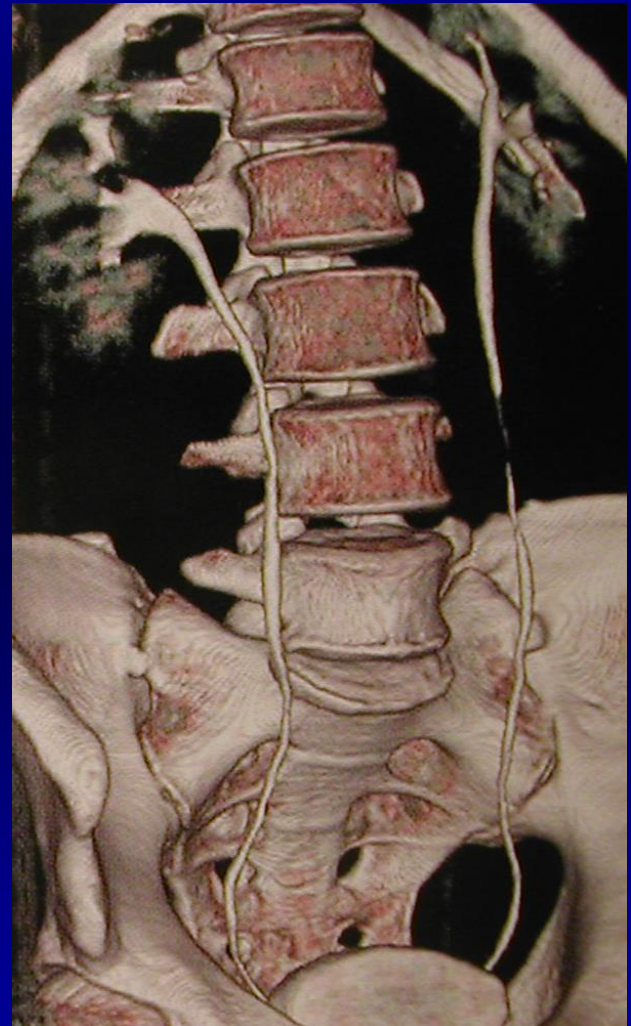
mężczyzna

kobieta

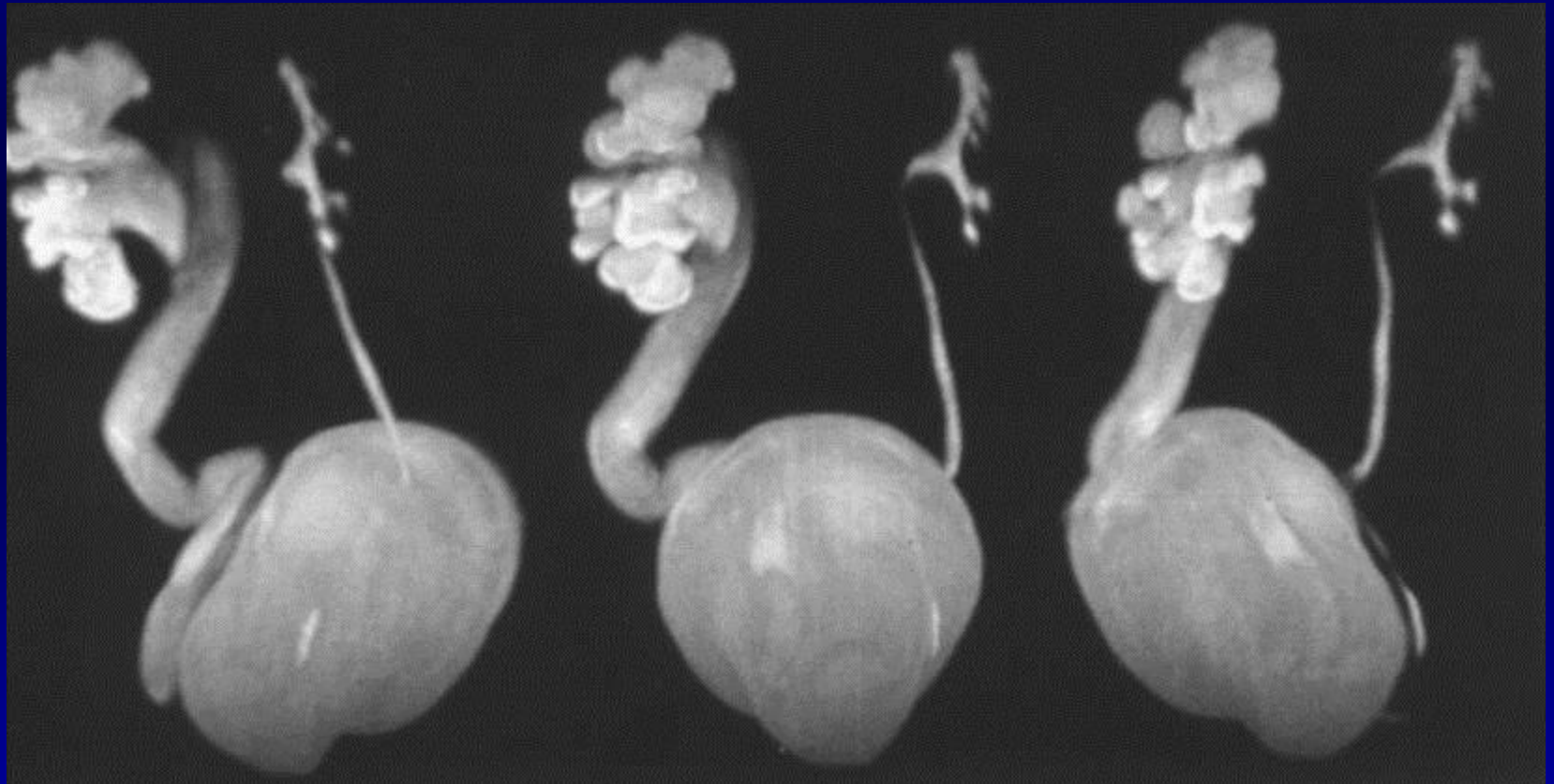
TK - UROGRAFIA

UROGRAFIA REZONANSU MAGNETYCZNEGO

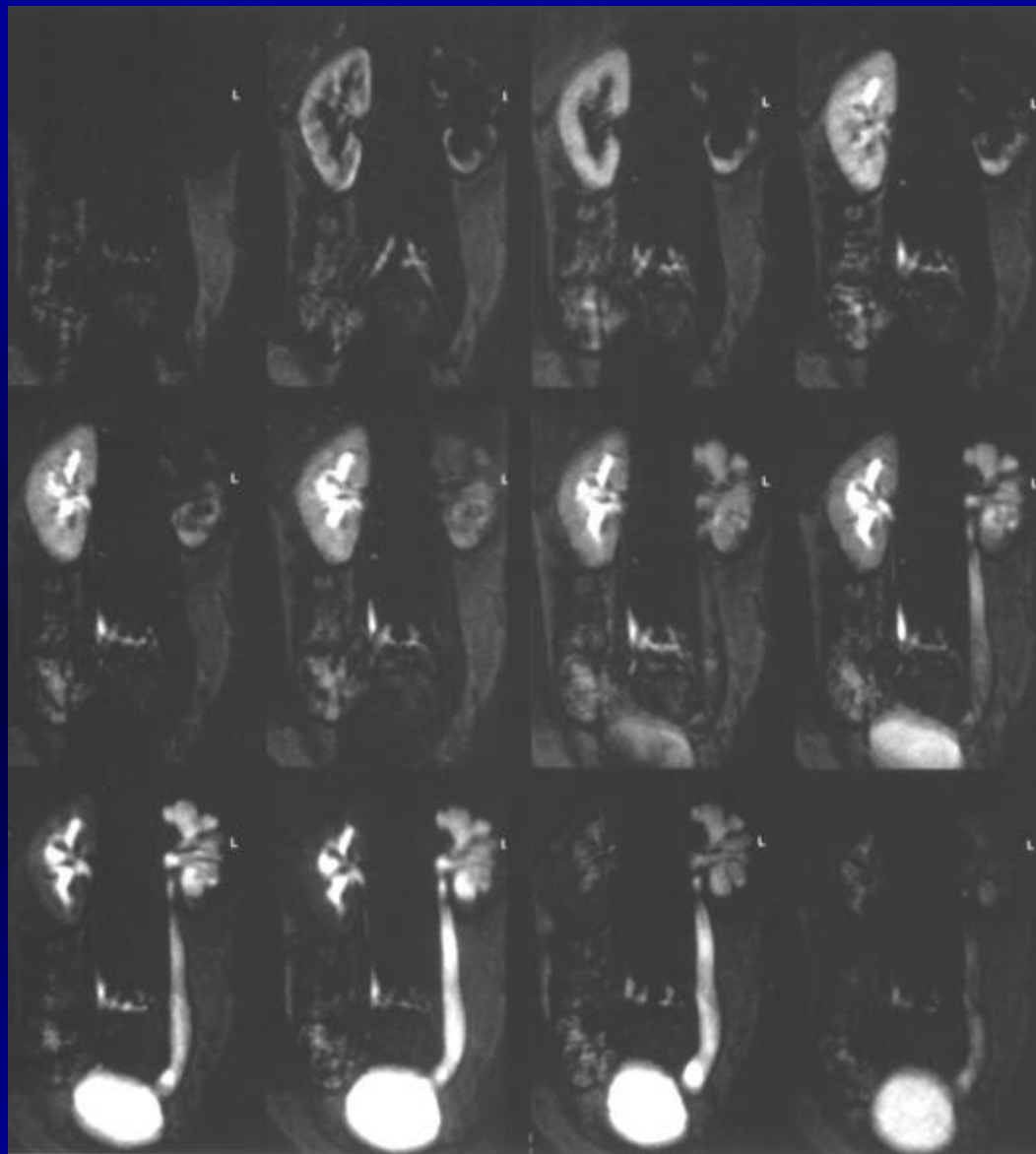
COMBINED STATIC-DYNAMIC MRU

BADANIE STATYCZNE

COMBINED STATIC- DYNAMIC MRU

BADANIE
DYNAMICZNE

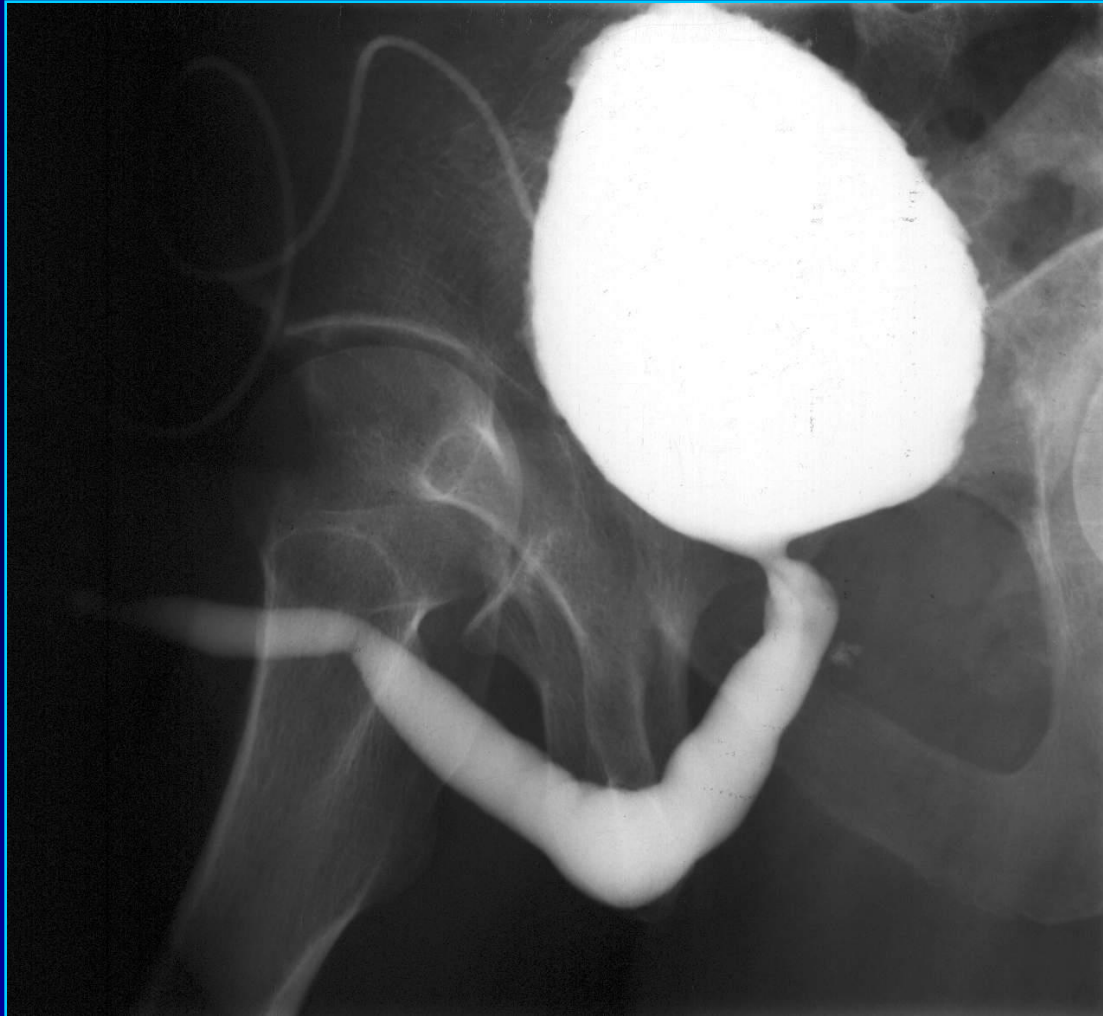
PIELOGRAFIA

(wstępująca – cystoskop, zstępująca – nakłucie nerki)

CYSTOGRAFIA MIKCYJNA

Przez cewnik wprowadzony do pęcherza podawany jest śr. cieniujący
Diagnostyka refluksów, przetok, guzów, uchyłków i urazów pęcherza.

USG – OBRAZ PRAWIDŁOWY

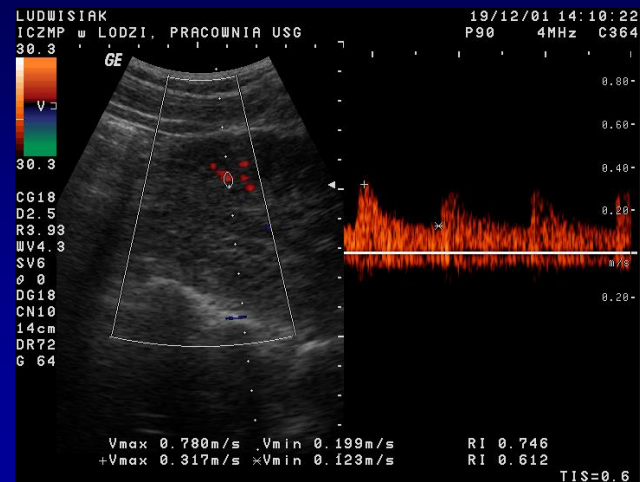
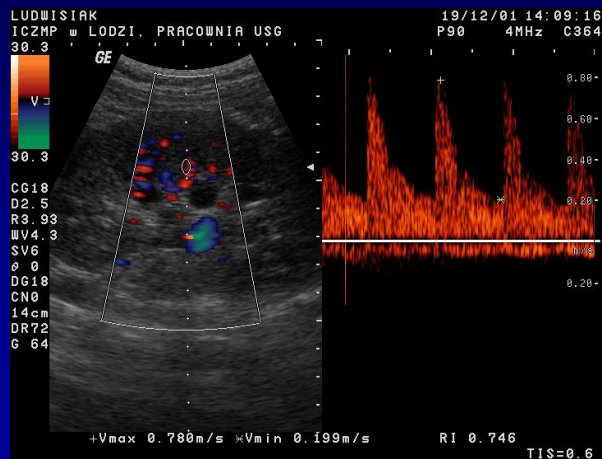
Nerka prawa

Nerka lewa

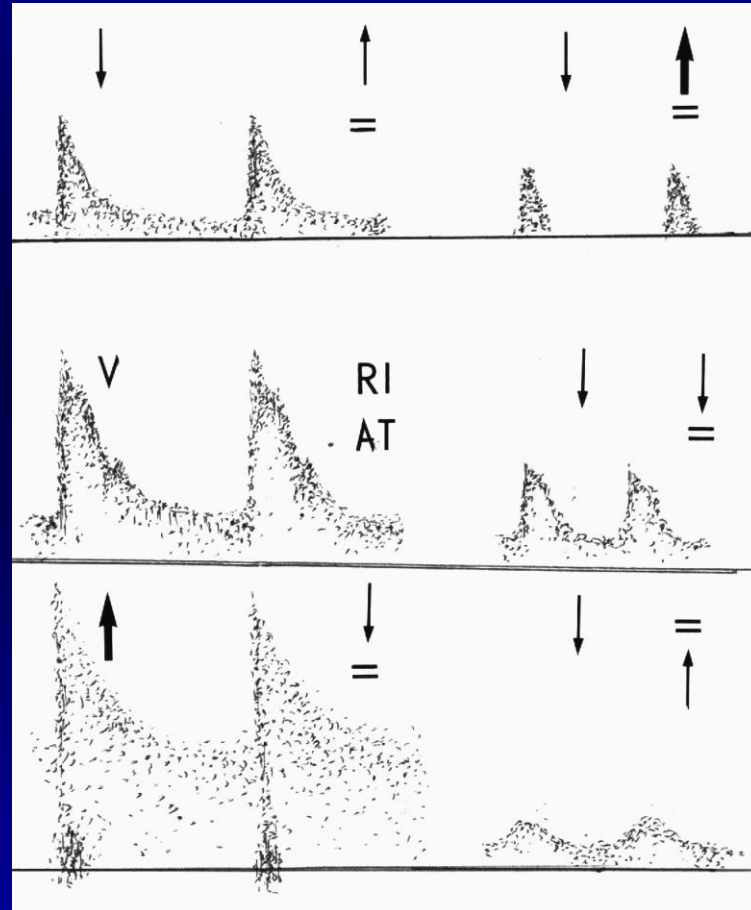
Przepływ nerkowy (US-CD+PW)

Obraz prawidłowy

Elementy oceny widma przepływu

- Prędkości przepływu
- Opór przepływu (RI)
- Faza akceleracji
- Ewolucja przepływu

Parametry przepływu nerkowego

$V_{\max}$	60-100 cm/s	150 cm/s 180 cm/s
RI	0.56-0.7	<0.7
PI	0.7-0.15	
R/A	2-2.5	<3.0
AT	50-150 ms	<150 ms

Naczynia nerkowe (US-PD)

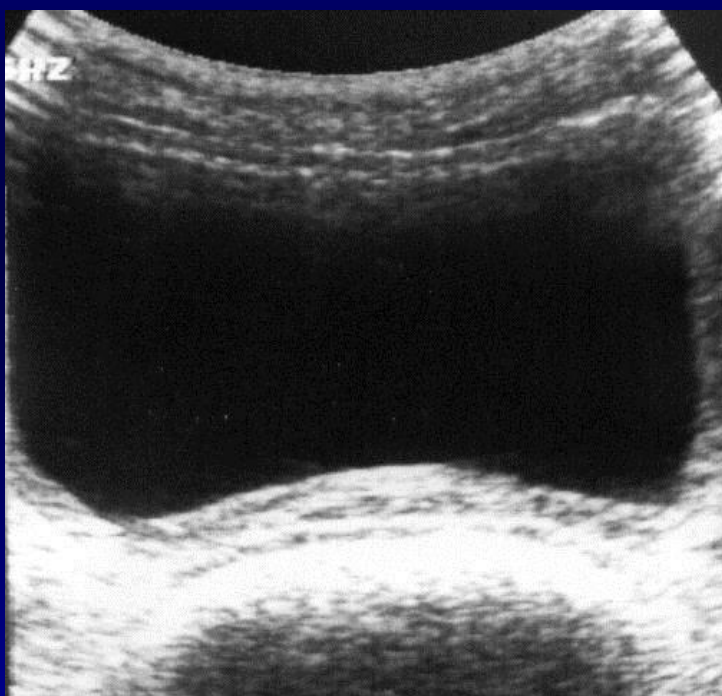
Obraz prawidłowy

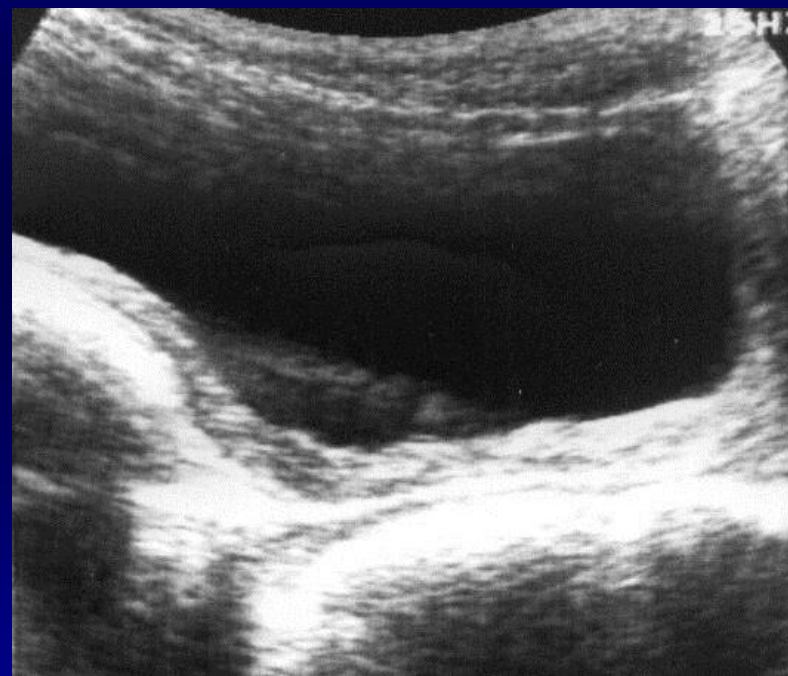
USG PĘCHERZA MOCZOWEGO

ZALETY

ZALEGANIE W PĘCHERZU – OCENA ILOŚCIOWA

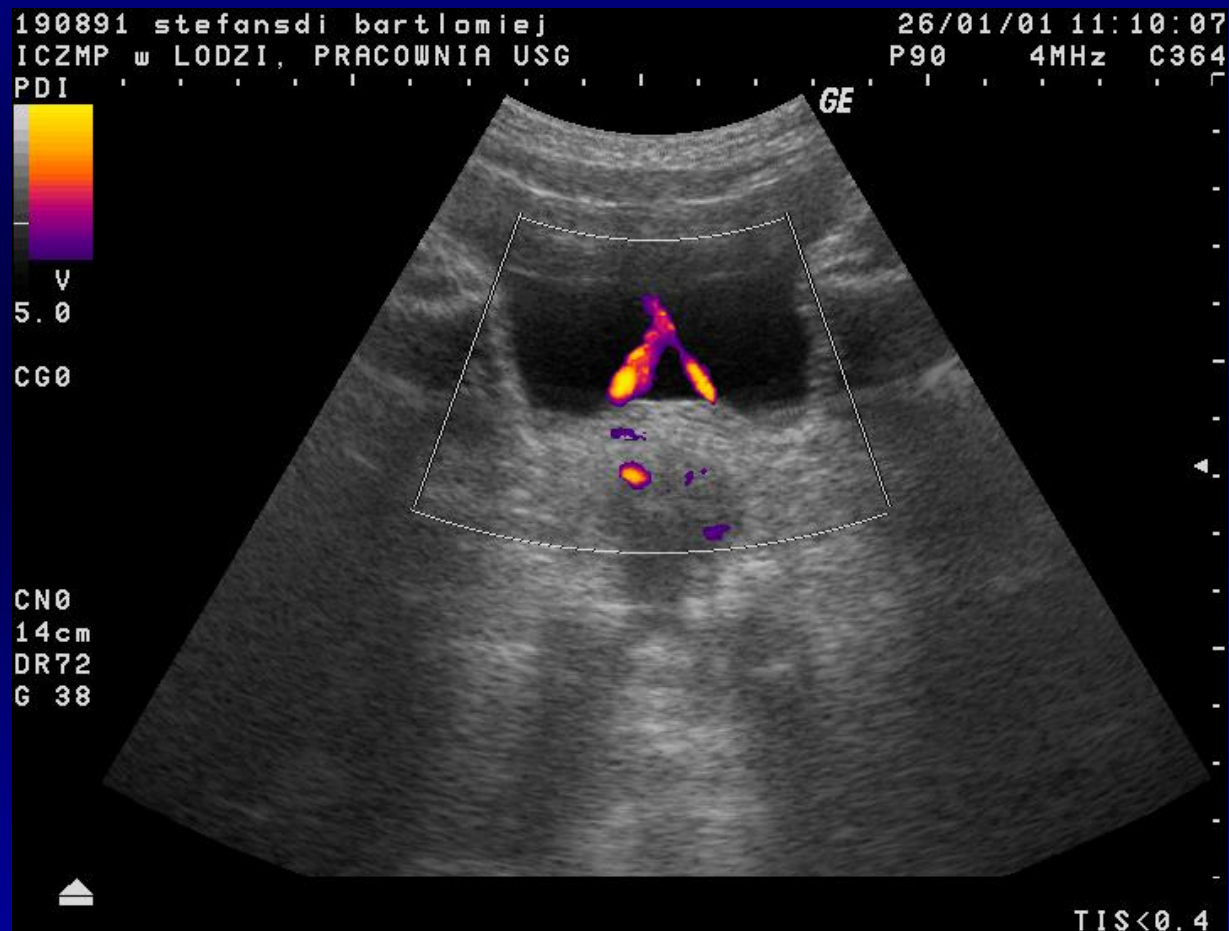
PRZED MIKCJĄ

PO MIKCJI

USG

ujścia pęcherzowe moczowodów

TK- obraz prawidłowy

CT-bez kontrastu

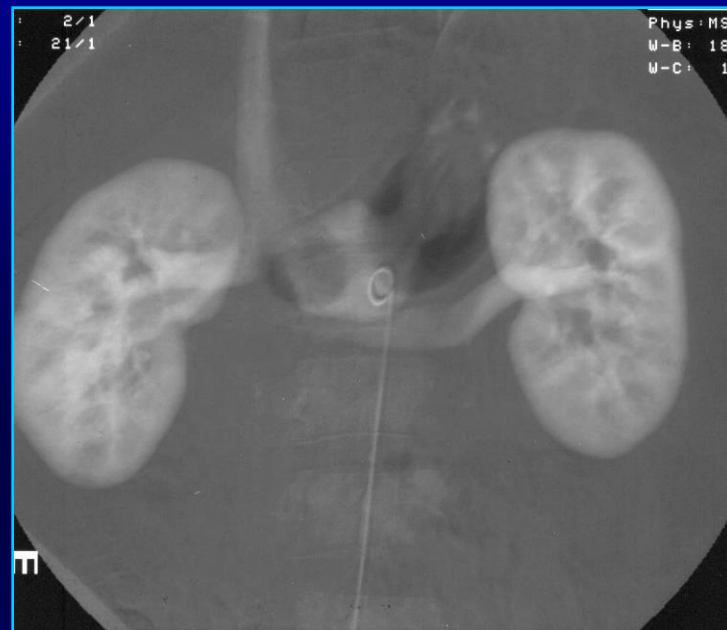
CT-po kontraście

REZONANS MAGNETYCZNY

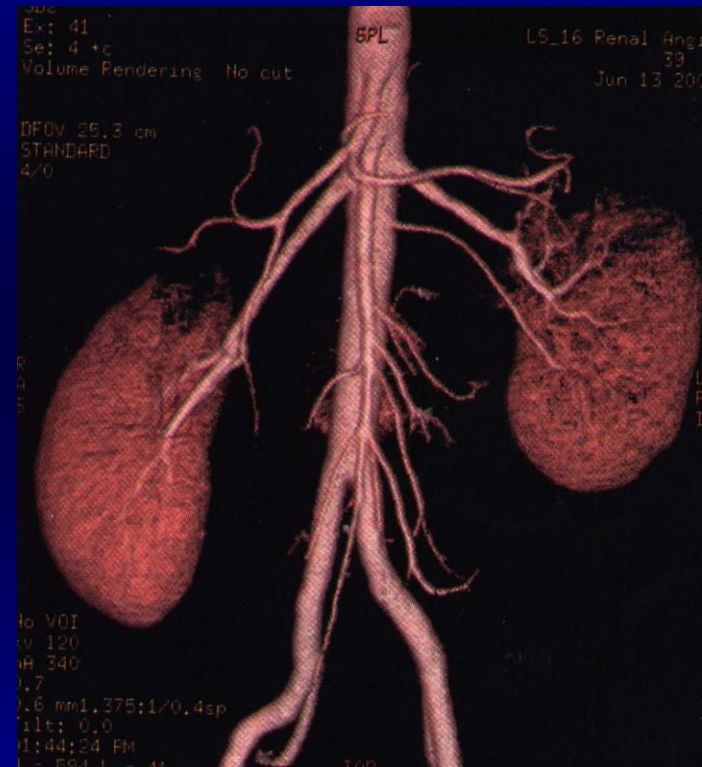
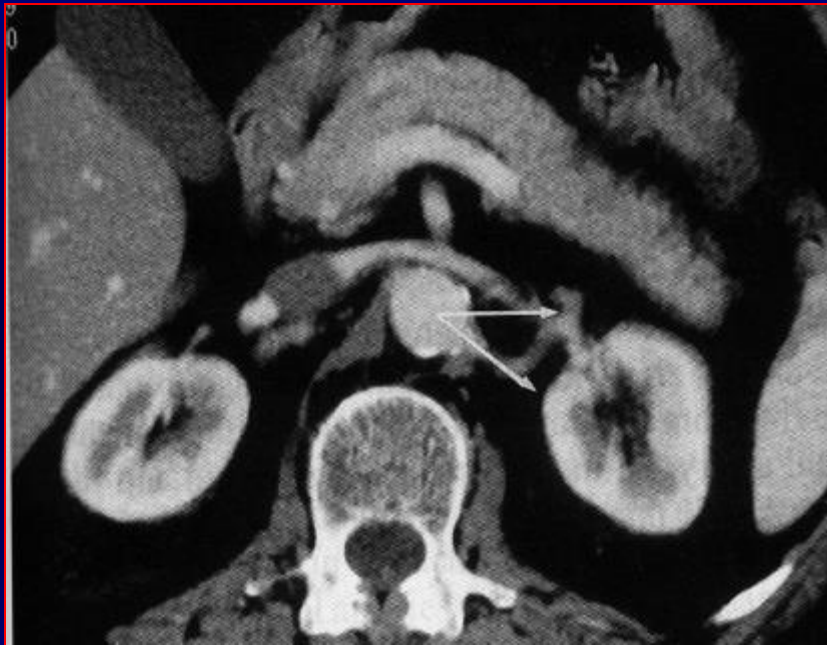
mniejsza od TK rozdzielczość przestrzenna,
większy kontrast między tkankami
wskazany u chorych uczulonych na jodowe środki cieniujące

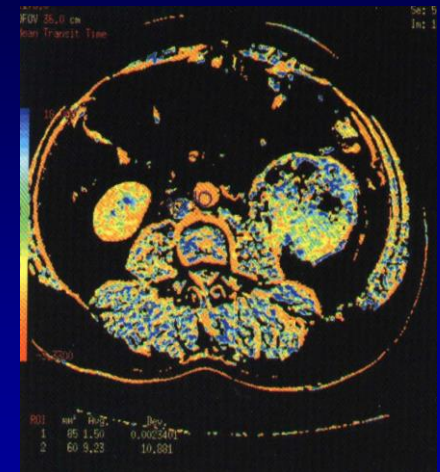
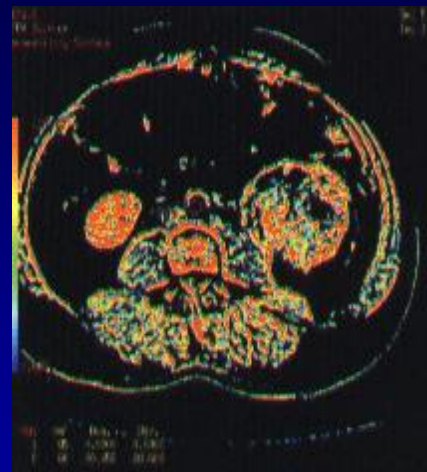
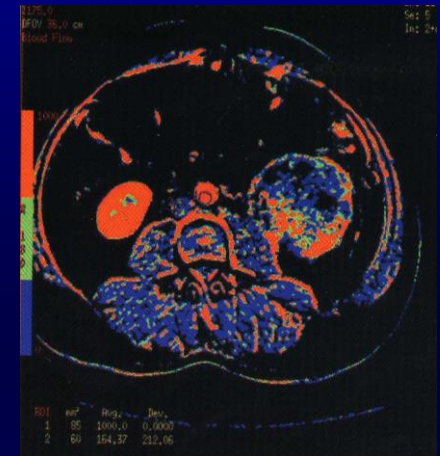
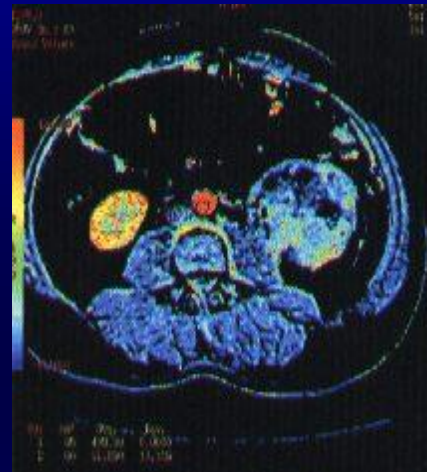
Aortonefrografia przeglądowa

Angio-TK – obraz prawidłowy

MS-CT badanie perfuzyjne

Angio-MR t. nerkowej

WADY ROZWOJOWE, WADY BUDOWY NEREK

Liczby i wielkości - agenezja, aplazja, hypoplazja, nerki nadliczbowe

Położenia - niedokonany zwrot nerki, ektopowe położenie

Nerki zrośnięte - nerka esowata, nerka podkowiasta, nerka plackowata

Zaburzenia kształtu i budowy - garb nerki, ubytek mięszu nerki, przerost słupa nerkowego(Bertina).

Zmiany torbielowate wrodzone - torbielowatość nerek, nerka gąbczasta

Agenezja i hypoplazja nerki

wrodzony, całkowity brak nerki
lewej, tętnicy nerkowej i
moczowodu lewego

hypoplazja nerki lewej

WADY POŁOŻENIA, NERKI ZROŚNIĘTE

Nerka plackowata

Nerka miedniczna

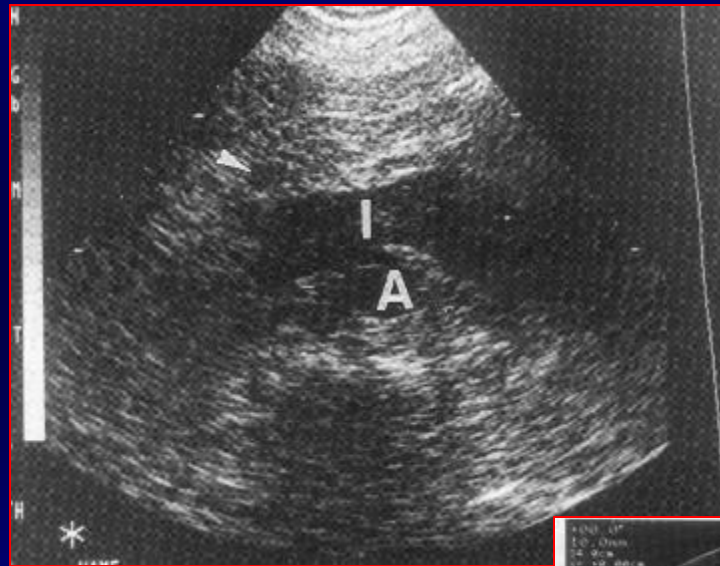
Nieprawidłowe położenie nerek – ektopia skrzyżowana

górny biegun nerki lewej
zrośnięty z dolnym
biegunem nerki prawej

WADY POŁOŻENIA, NERKI ZROŚNIĘTE

Nerka podkowiasta

Przerost słupa nerkowego / guz rzezkomy / garb nerki

Obrazy USG

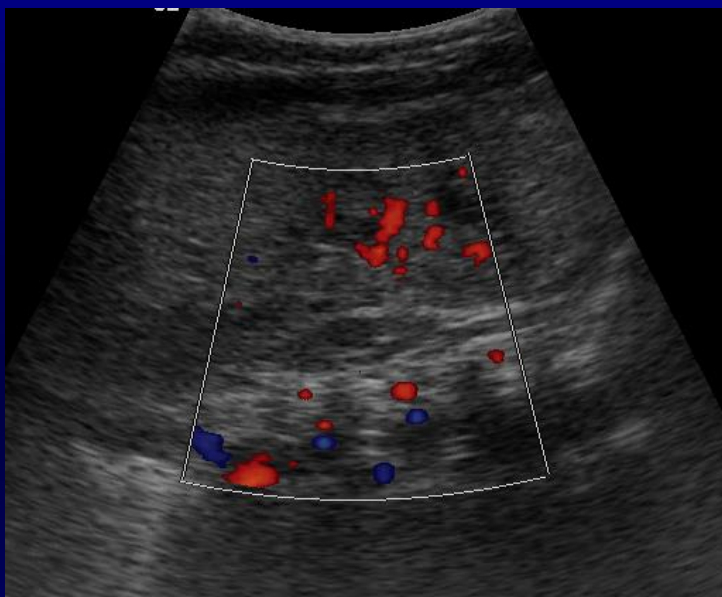

Zmiany torbielowate wrodzone

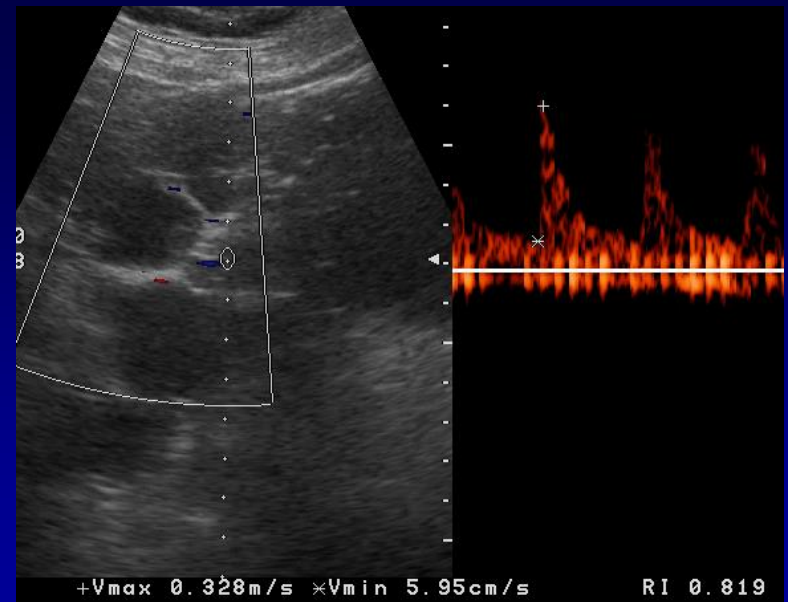
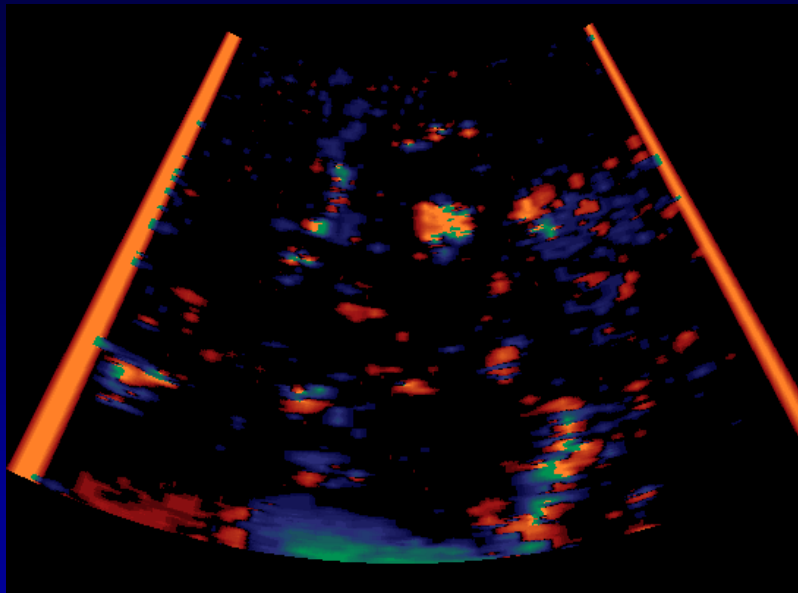
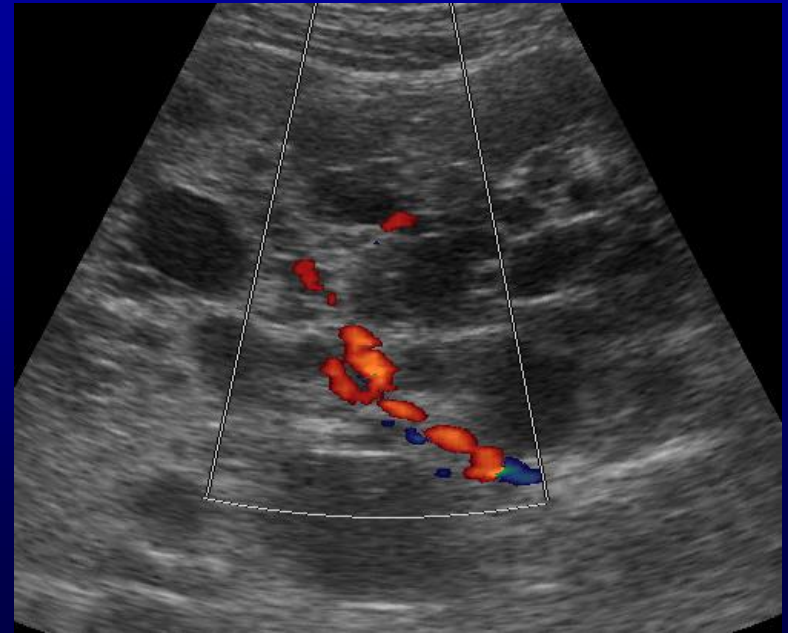
Nerka gąbczasta

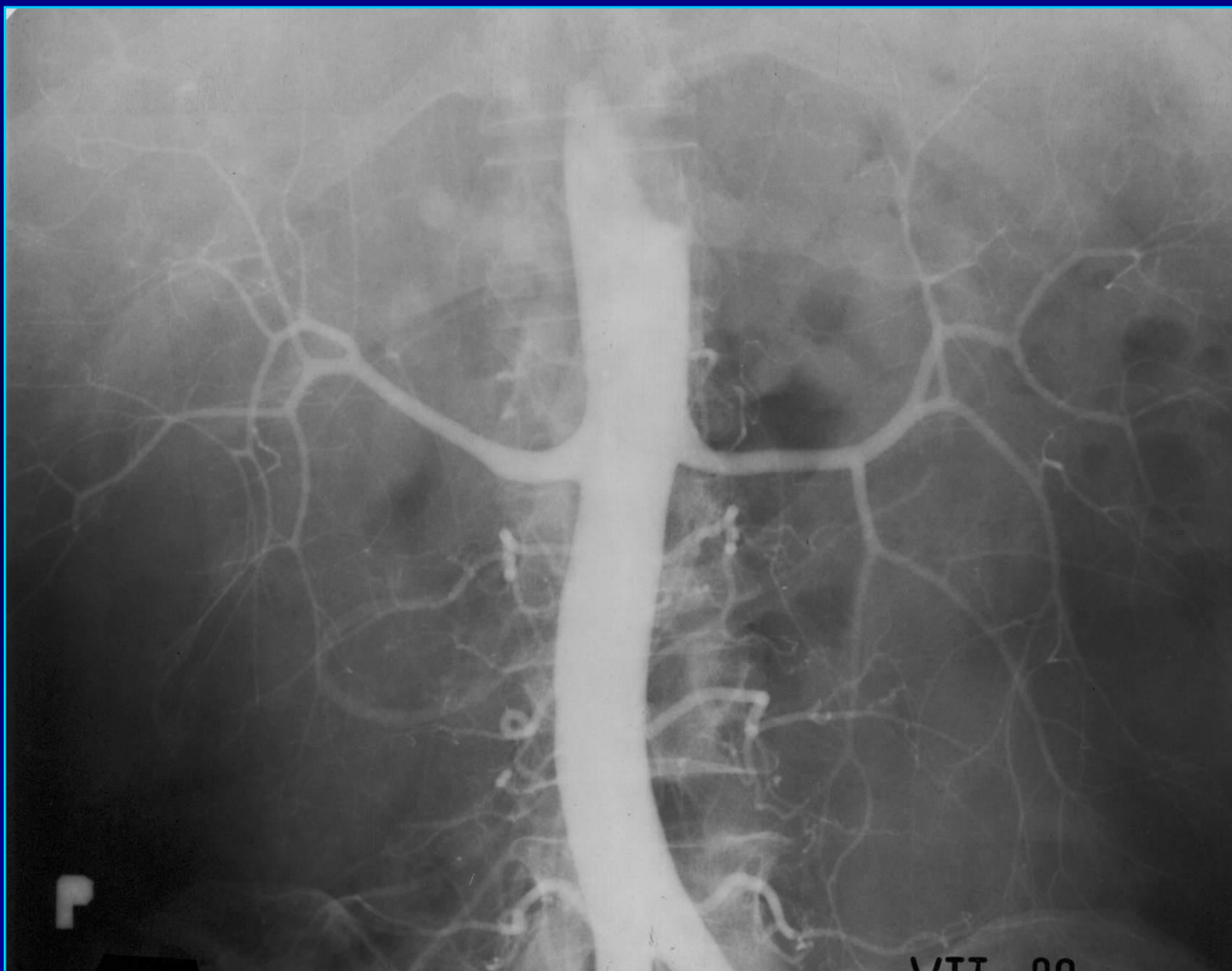
Torbielowatość nerek dziedziczona autosomalnie recesywnie

Torbielowatość nerek dziedziczna autosomalnie dominująco

Wielotorbielowatość nerek - arteriografia

WADY KIELICHÓW, MIEDNICZEK, MOCZOWODÓW

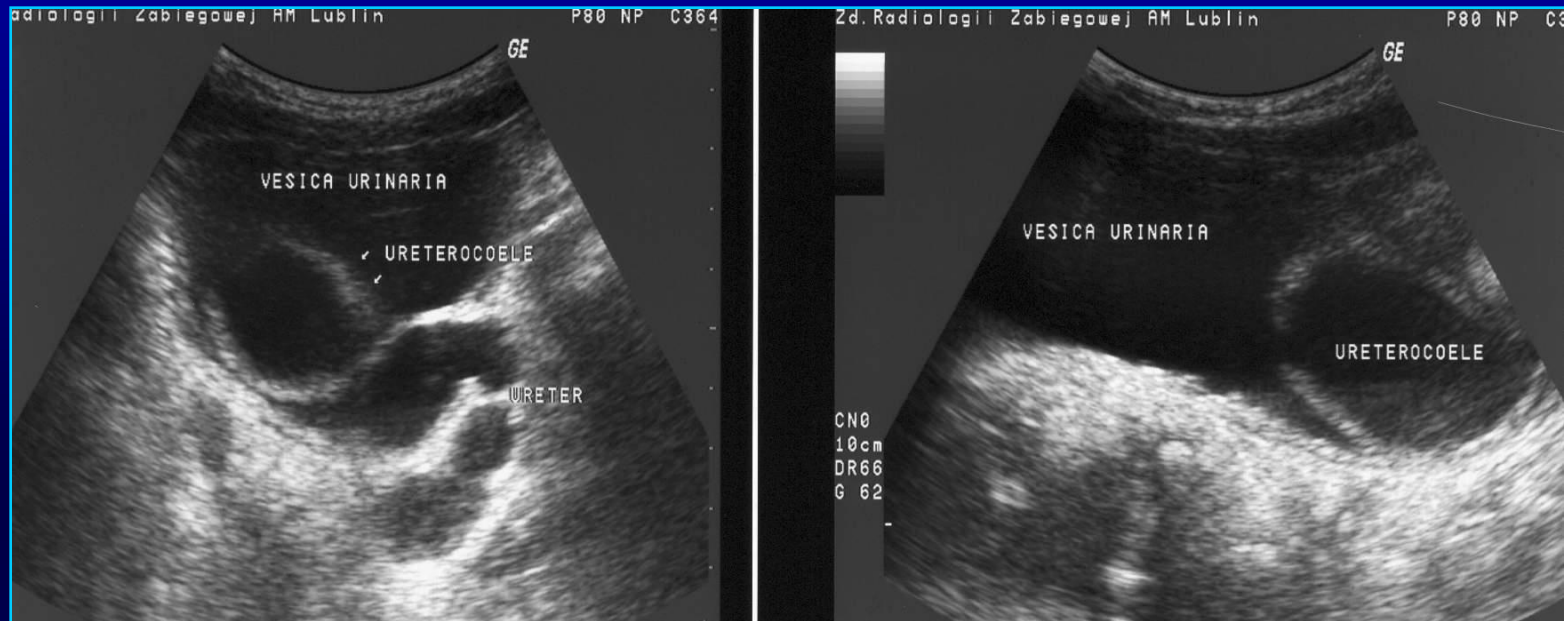
- 1) Uchyłek kielicha
- 2) Podwójna miedniczka nerkowa
- 3) Zwężenie połączenia miedniczkowo-moczowodowego
- 4) Zwężenie połączenia pęcherzowo-moczowodowego
- 5) Zdwojenie moczowodu
- 6) Potrójny moczowód
- 7) Ureterocele

WADY KIELICHÓW, MIEDNICZEK, MOCZOWODÓW

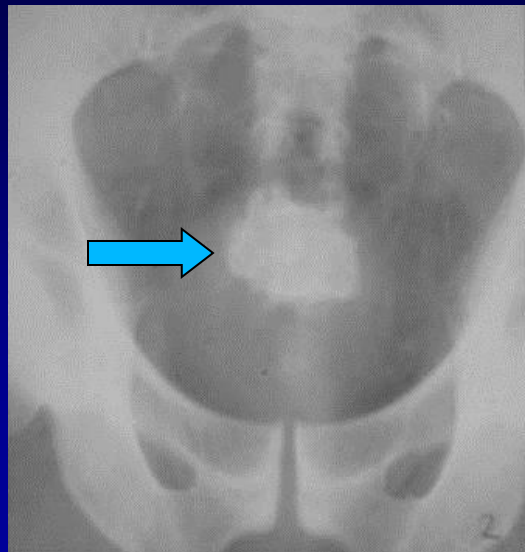

Częściowe
zdwojenie
moczowodu
i podwójny
UKM prawej
nerki

WADY KIELICHÓW, MIEDNICZEK I MOCZOWODÓW

Uwapniony
złóg w
ureterocele –
rtg

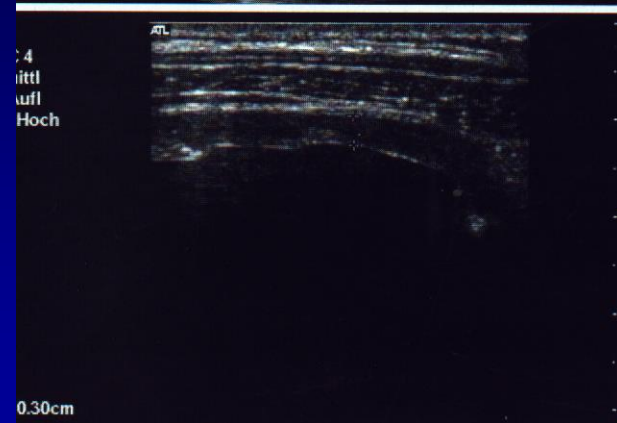
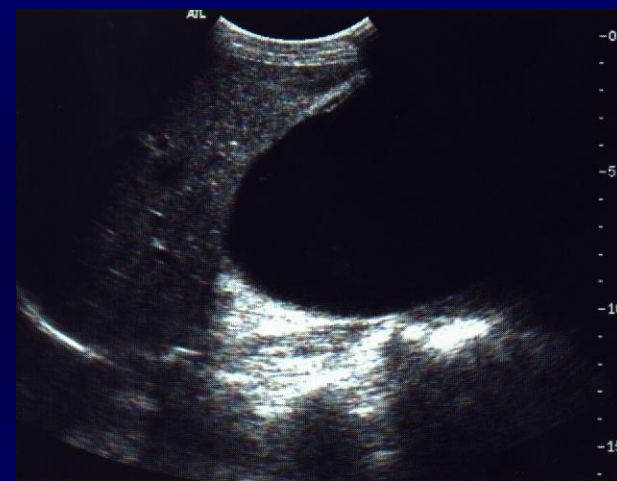
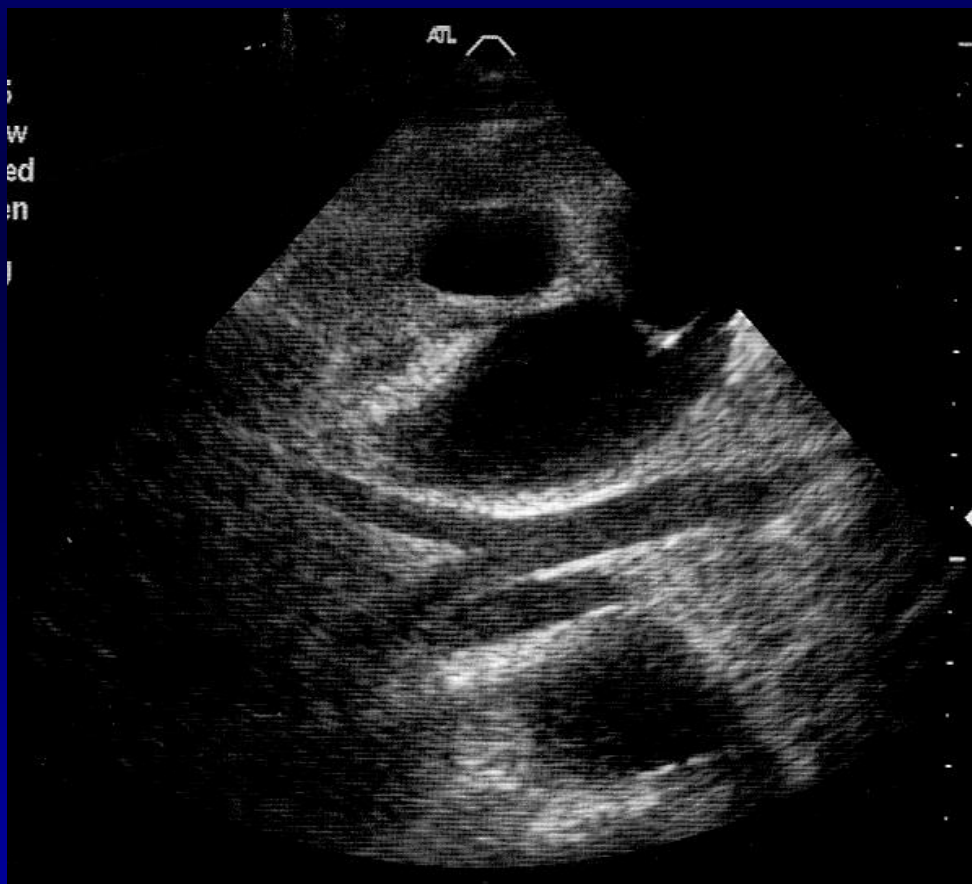
Ureterocele - USG

WADY PĘCHERZA I CEWKI MOCZOWEJ

- 1) Wynicowanie pęcherza moczowego
- 2) Zdwojenie pęcherza moczowego
- 3) Zastawka cewki tylnej
- 4) Uchyłki cewki moczowej
- 5) Zdwojenie cewki moczowej

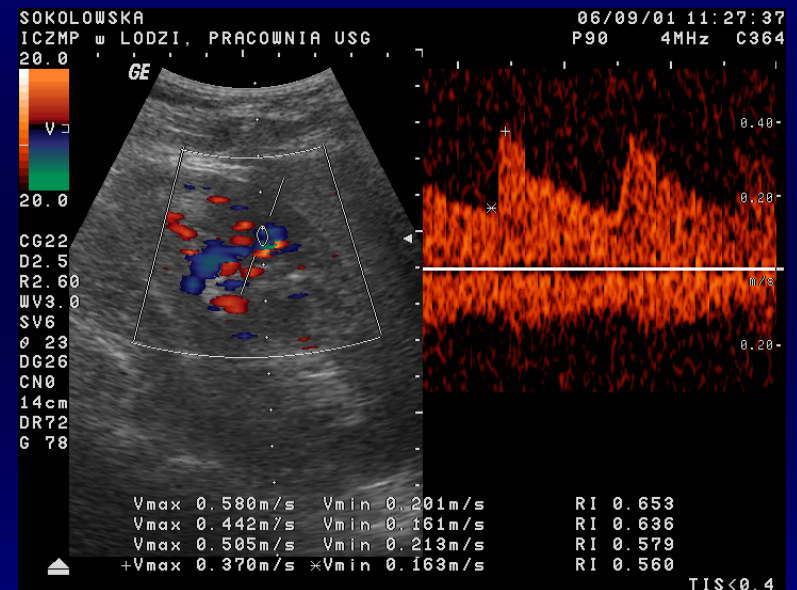
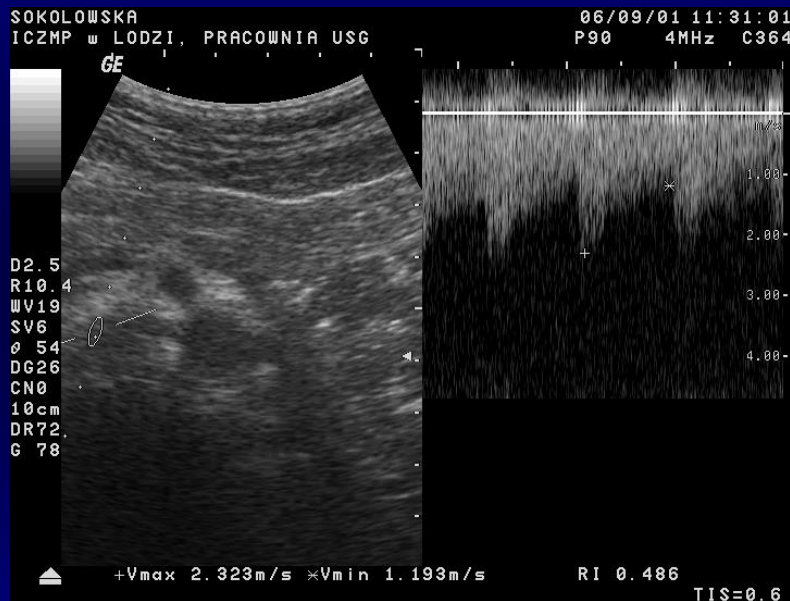
Uropatia zaporowa

zastawka cewki tylnej

CHOROBY NACZYNIOWE NEREK

Przepływ nerkowy (US-CD+PW)

Stenoza t. nerkowej 50-60%

CHOROBY NACZYNIOWE NEREK

Przepływ nerkowy (US-PD)

Marskość
nerki w
przebiegu
niedokrwienia

CHOROBY NACZYNIOWE NEREK

Angio-MR

stenoza krytyczna
t. nerkowej

CHOROBY NACZYNIOWE NEREK

ANGIOGRAFIA

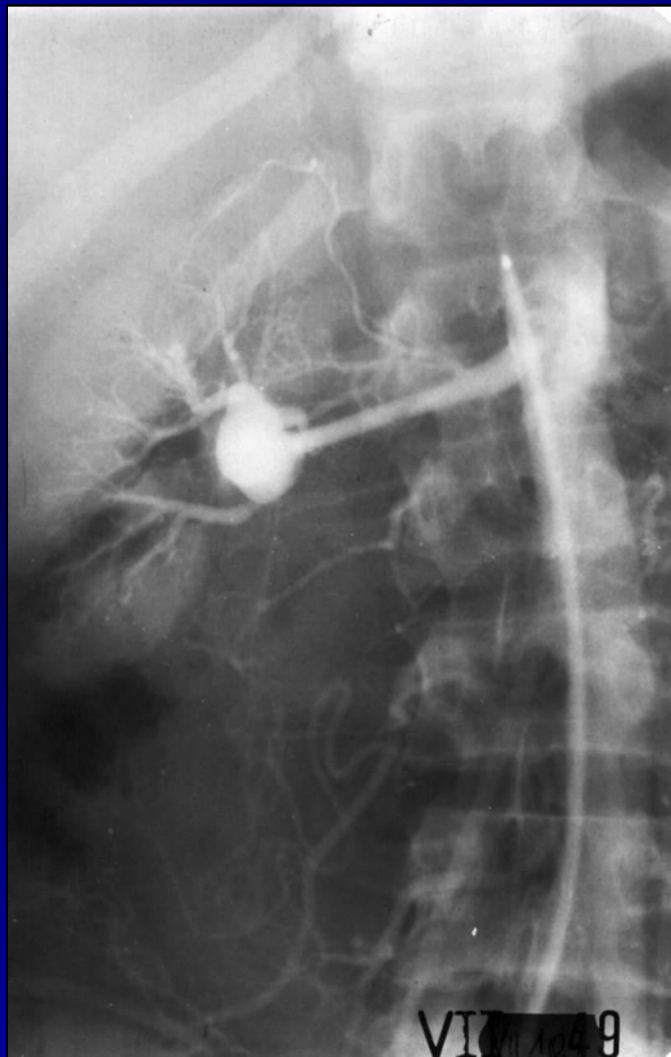
Zwyrodnienie
włóknisto-mięśniowe

CHOROBY NACZYNIOWE NEREK ANGIOGRAFIA

Periarteritis nodosa

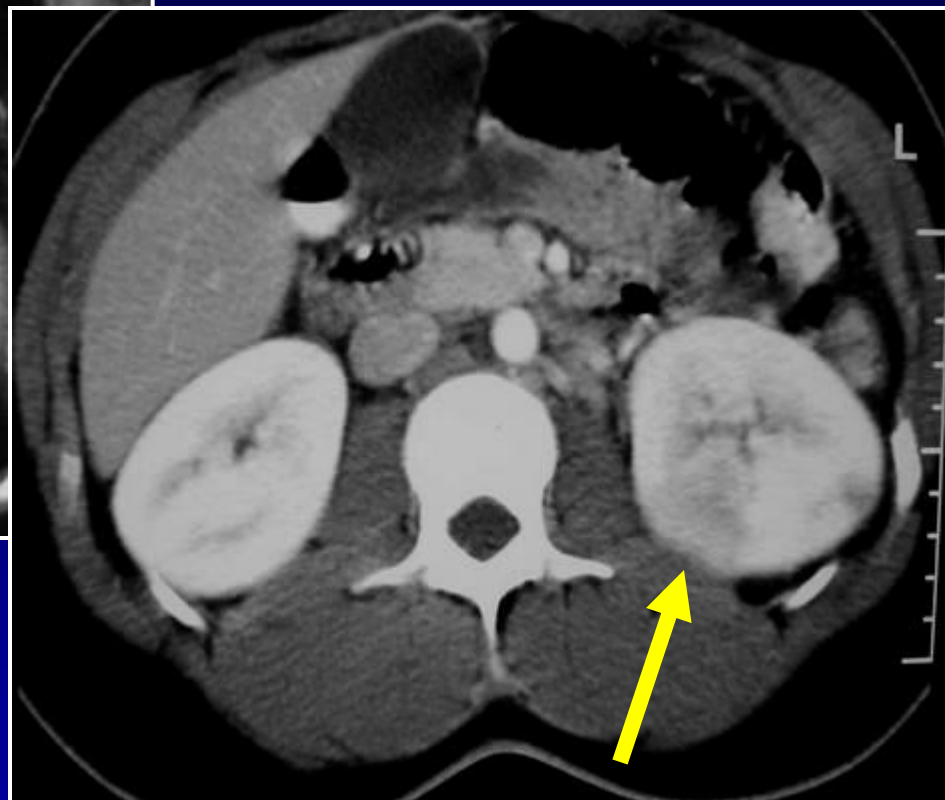
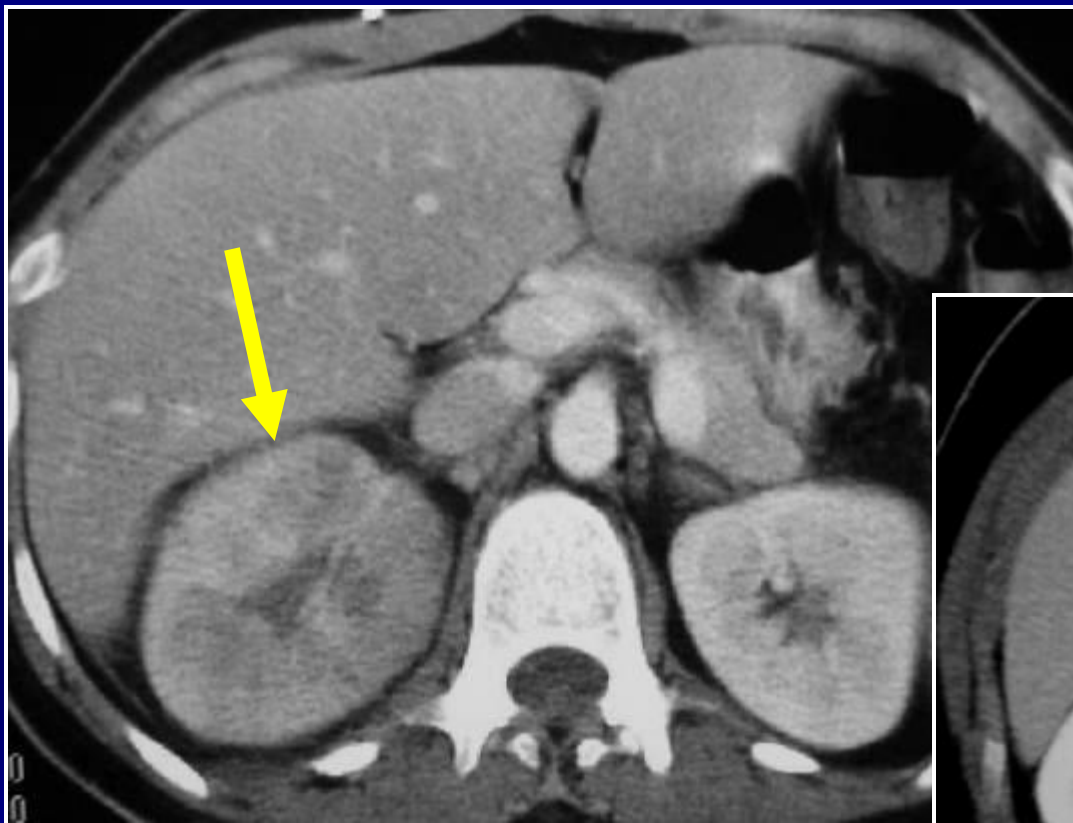
CHOROBY NACZYNIOWE NEREK ANGIOGRAFIA

Tętniak tętnicy nerkowej
prawej

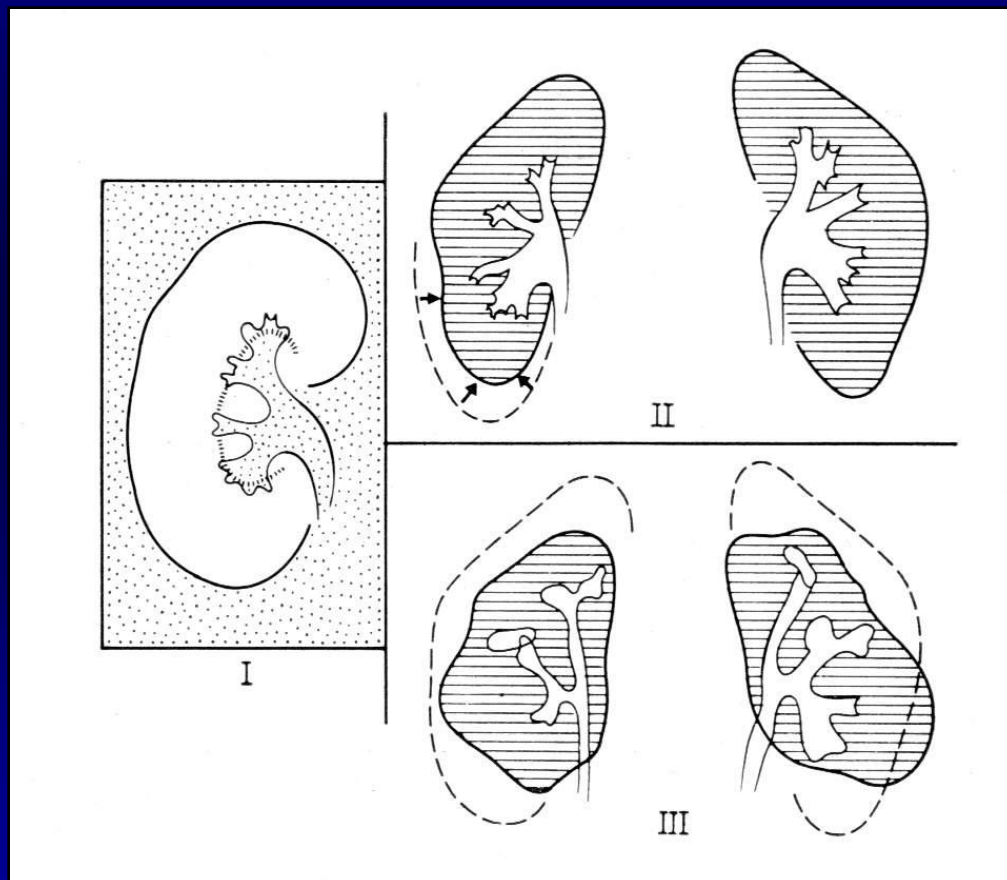
CHOROBY ZAPALNE NEREK

OSTRE ODMIEDNICZKOWE ZAPALENIE NEREK

CHOROBY ZAPALNE NEREK

PRZEWLEKŁE ODMIEDNICZKOWE ZAPALENIE NEREK

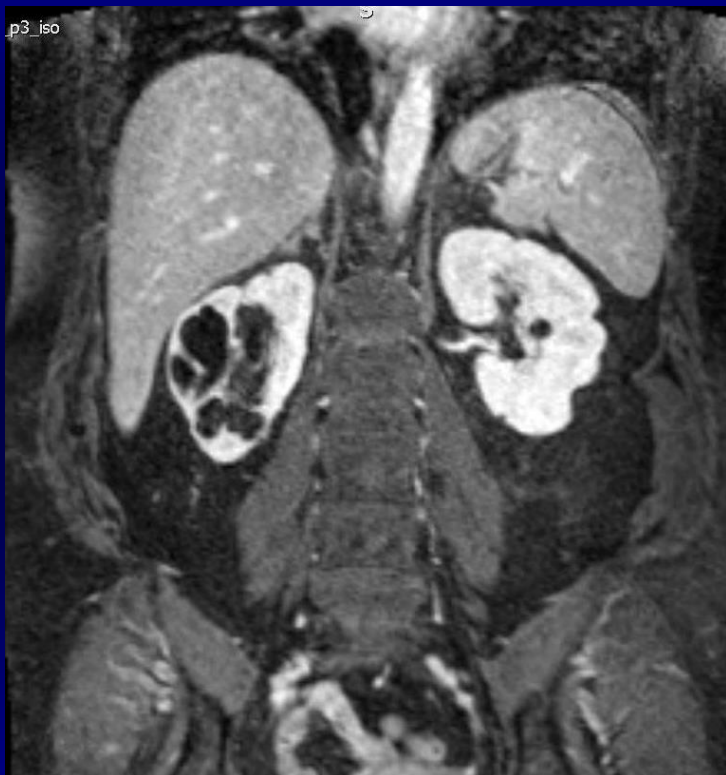
I – norma,
II – wczesne
zmiany,
III – nasilone
zmiany
bliznowate

CHOROBY ZAPALNE NEREK

PRZEWLEKŁE
ODMIEDNICZKOWE
ZAPALENIE NEREK

CHOROBY ZAPALNE NEREK

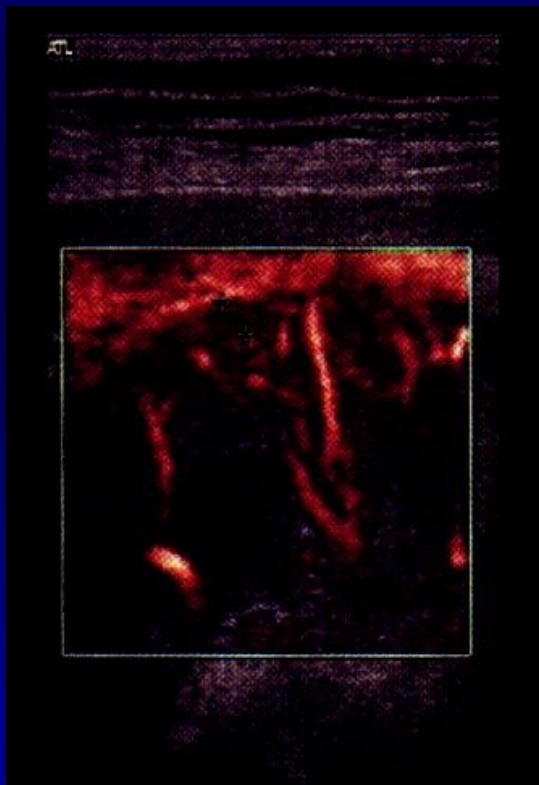
RM

POZN I KAMICA NERKOWA

CHOROBY ZAPALNE NEREK

Przepływ nerkowy (US-PD)

Zaburzenia
przepływu
korowego w
przebiegu
zapalenia nerek

CHOROBY ZAPALNE NEREK

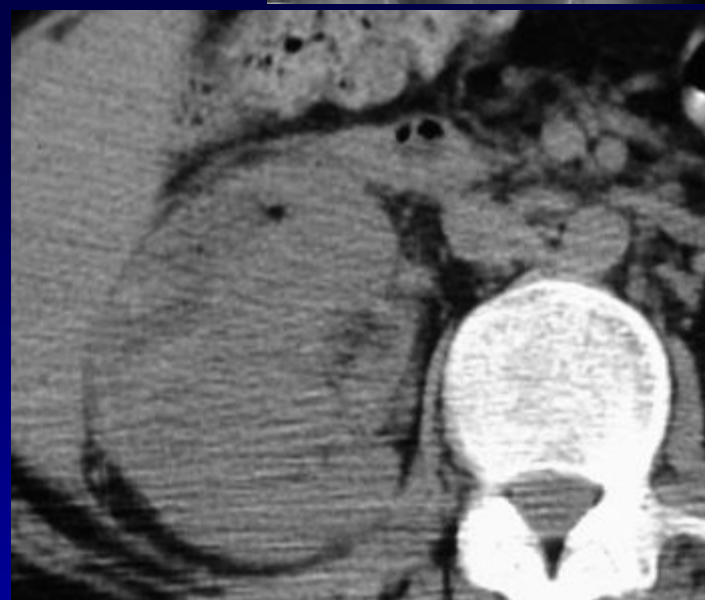
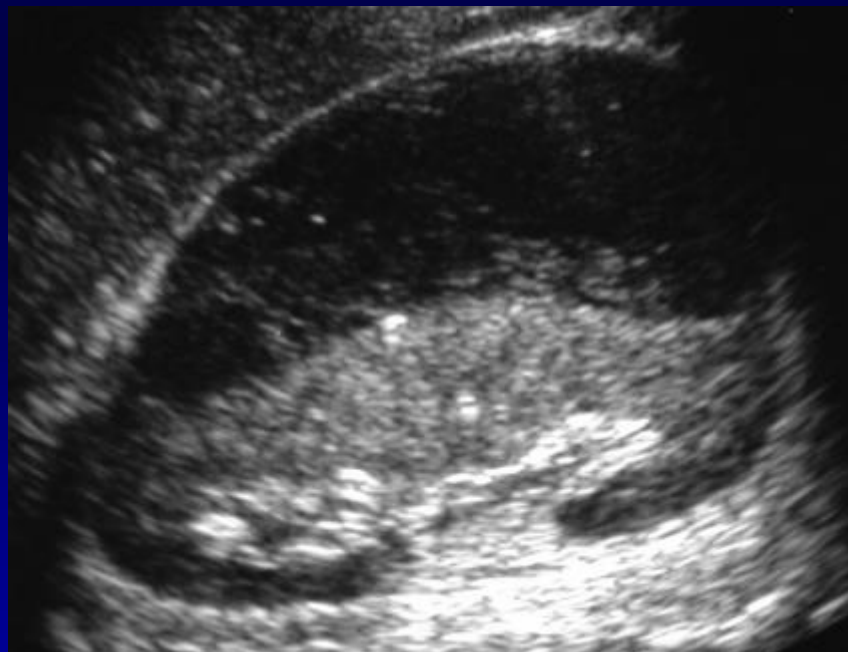
GRUŻLICA NEREK

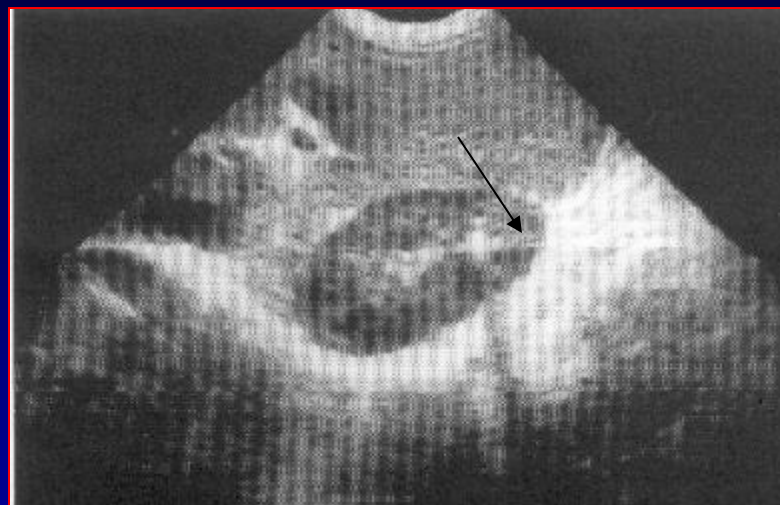
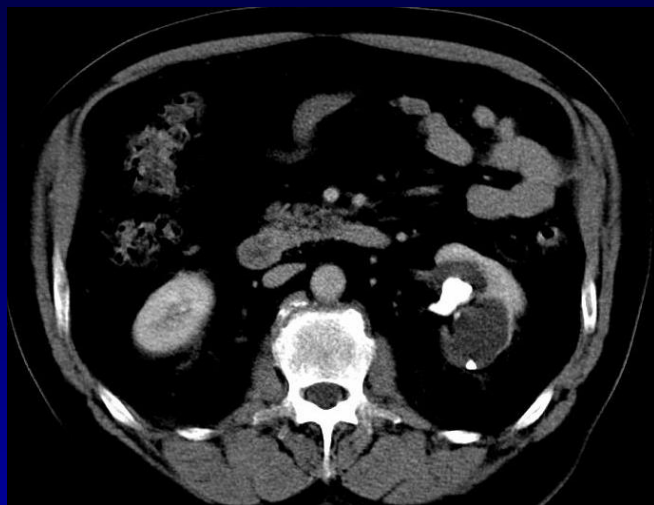
Nerka kitowa

CHOROBY ZAPALNE NEREK

ROPIEŃ
PODTOREBKOWY

KAMICA NERKOWA – RTG, TK i USG

KAMICA NERKOWA - USG

Zastój w UKM

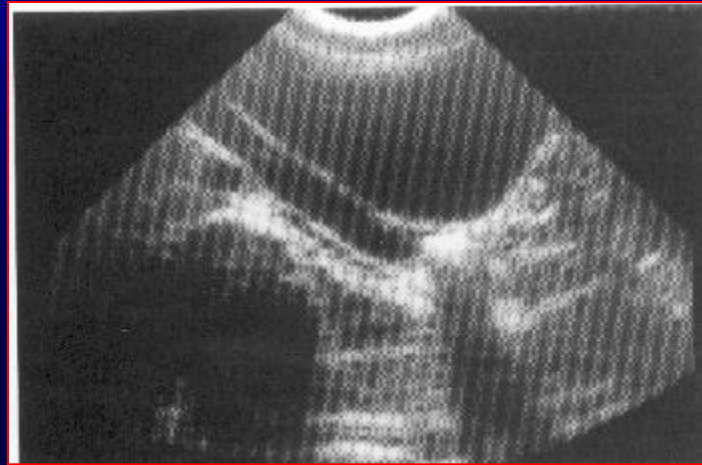
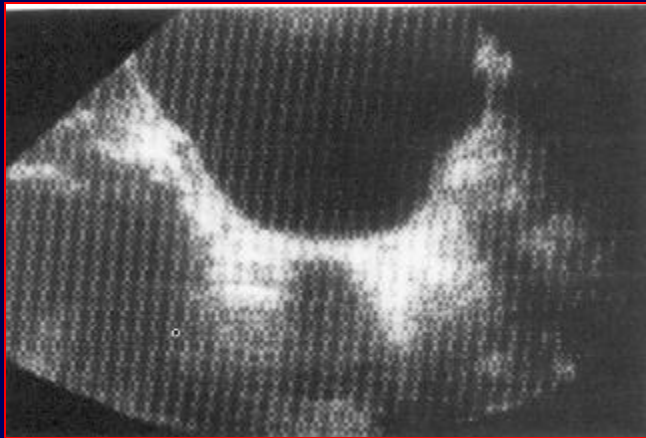
KAMICA NERKOWA - USG

zastój i złoć

KAMICA MOCZOWODOWA

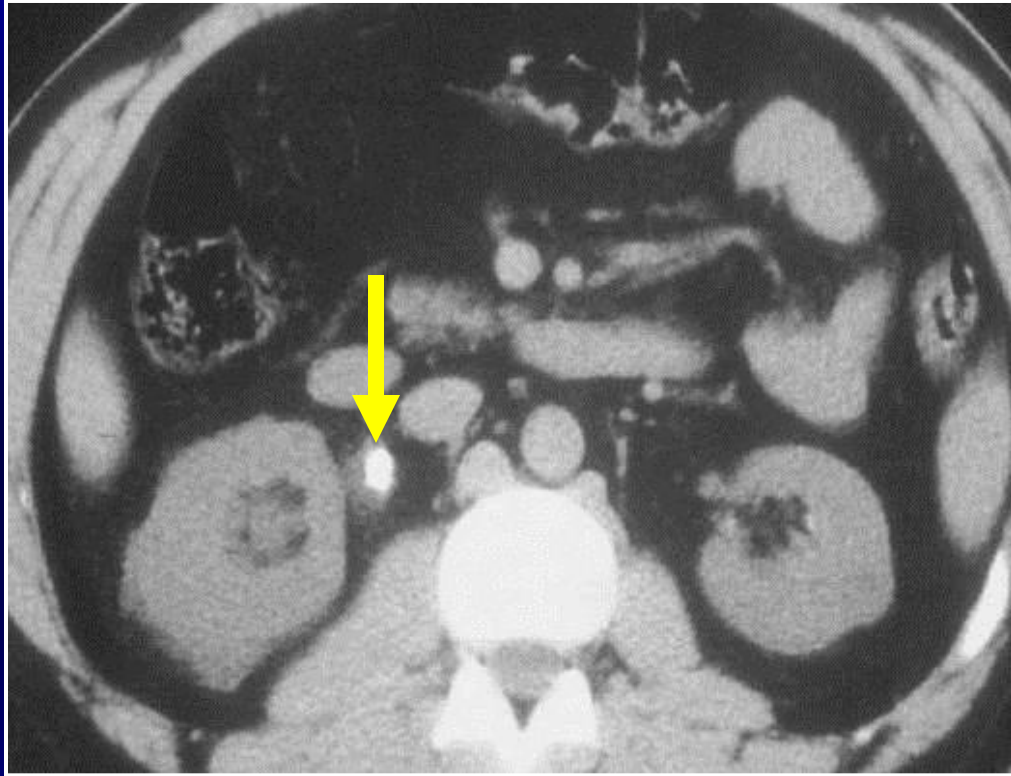
- Złóg w moczowodzie USG

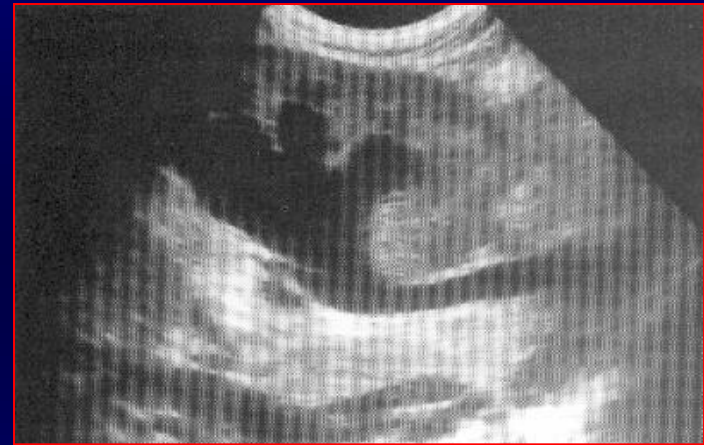
- Złóg w moczowodzie w RTG -zastój

KAMICA MOCZOWODOWA - TK

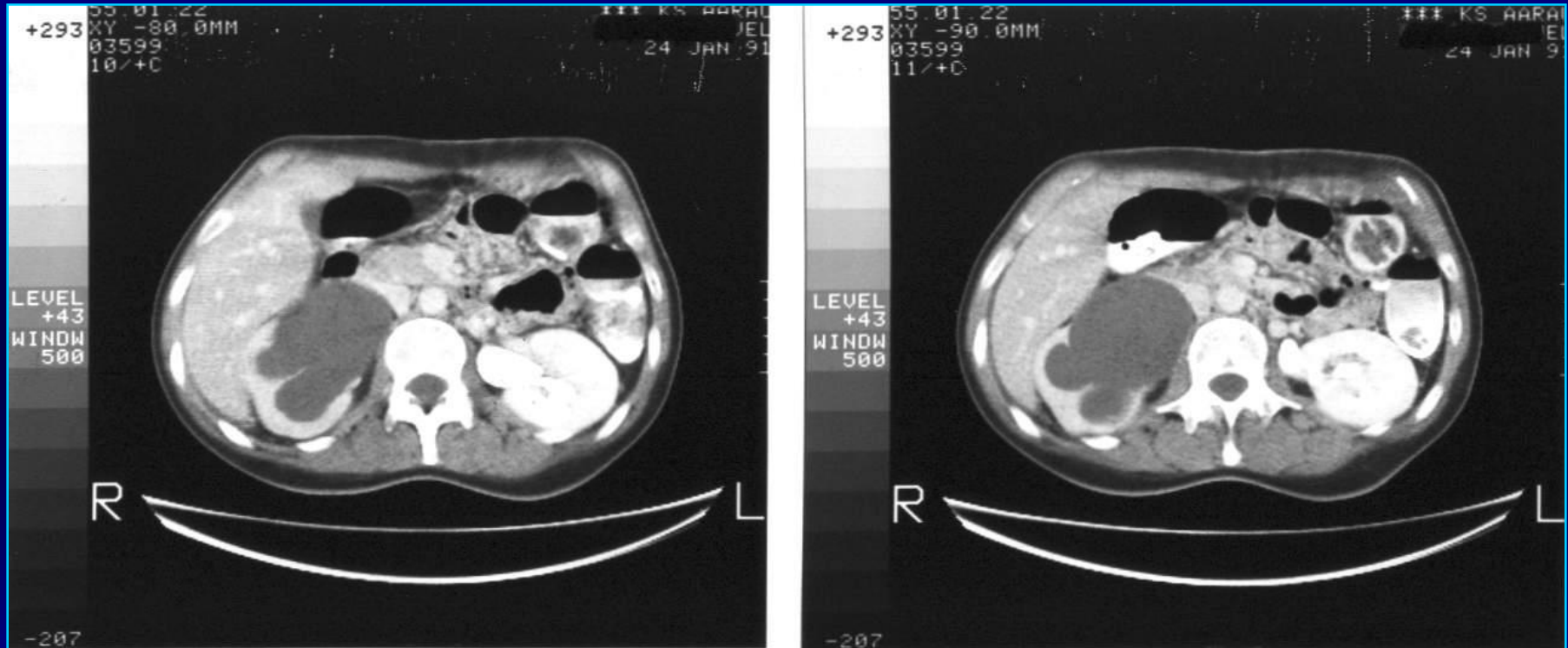

KAMICA MOCZOWODOWA

Złóg moczowodu
lewego
powodujący
wodonercze

KAMICA MOCZOWODOWA - TK

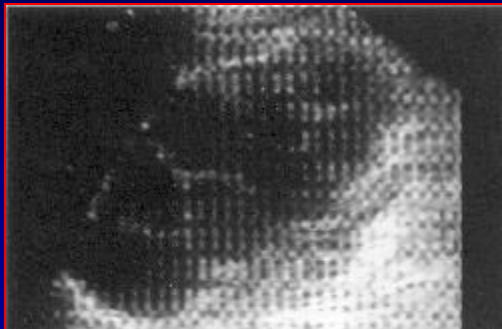
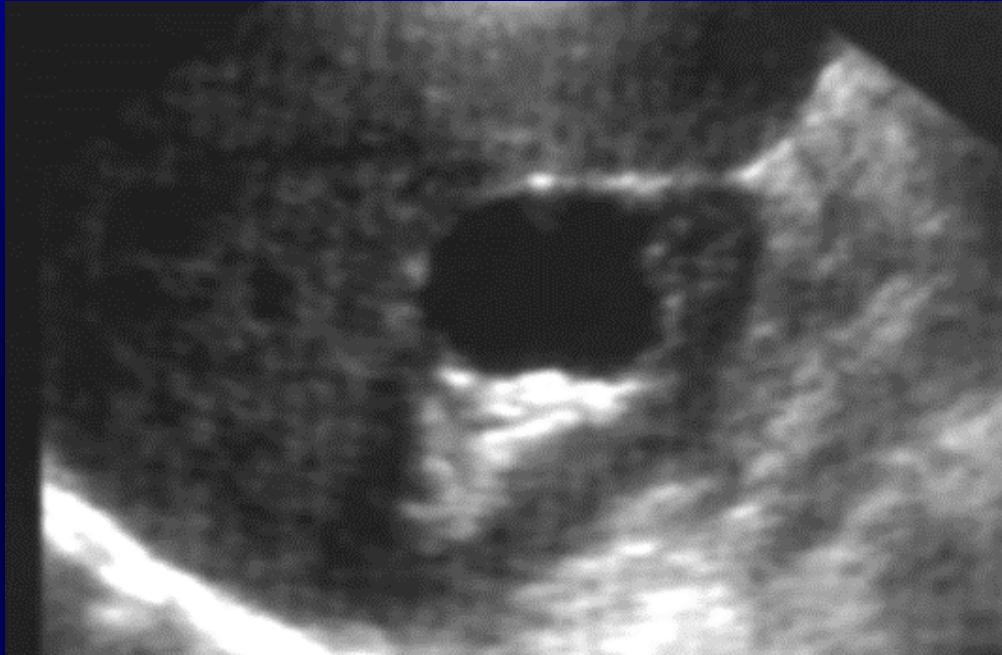

Wodonercze

ZMIANY GUZOWATE W NERKACH

1. Torbiel prosta nerki
2. Guz torbielowaty o niejasnej etiologii
(nietypowa torbiel, krwiak, guz zapalny,
nowotwór złośliwy)
3. Guz lity z zawartością tkanki tłuszczowej –
łagodne angiomiolipoma
4. Guz lity bez zawartości tkanki tłuszczowej –
zwykle nowotwory złośliwe, rzadko łagodne
(gruczolak, onkocytoma)

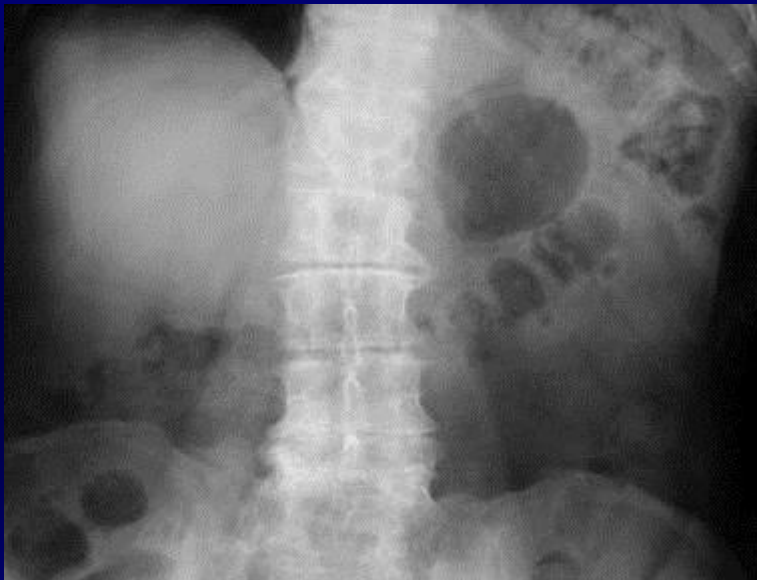
TORBIELE NEREK

- **Charakterystyczny obraz w USG i TK:**

- ✓ gładkie ściany
- ✓ wyraźne odgraniczenie od miąższu nerek

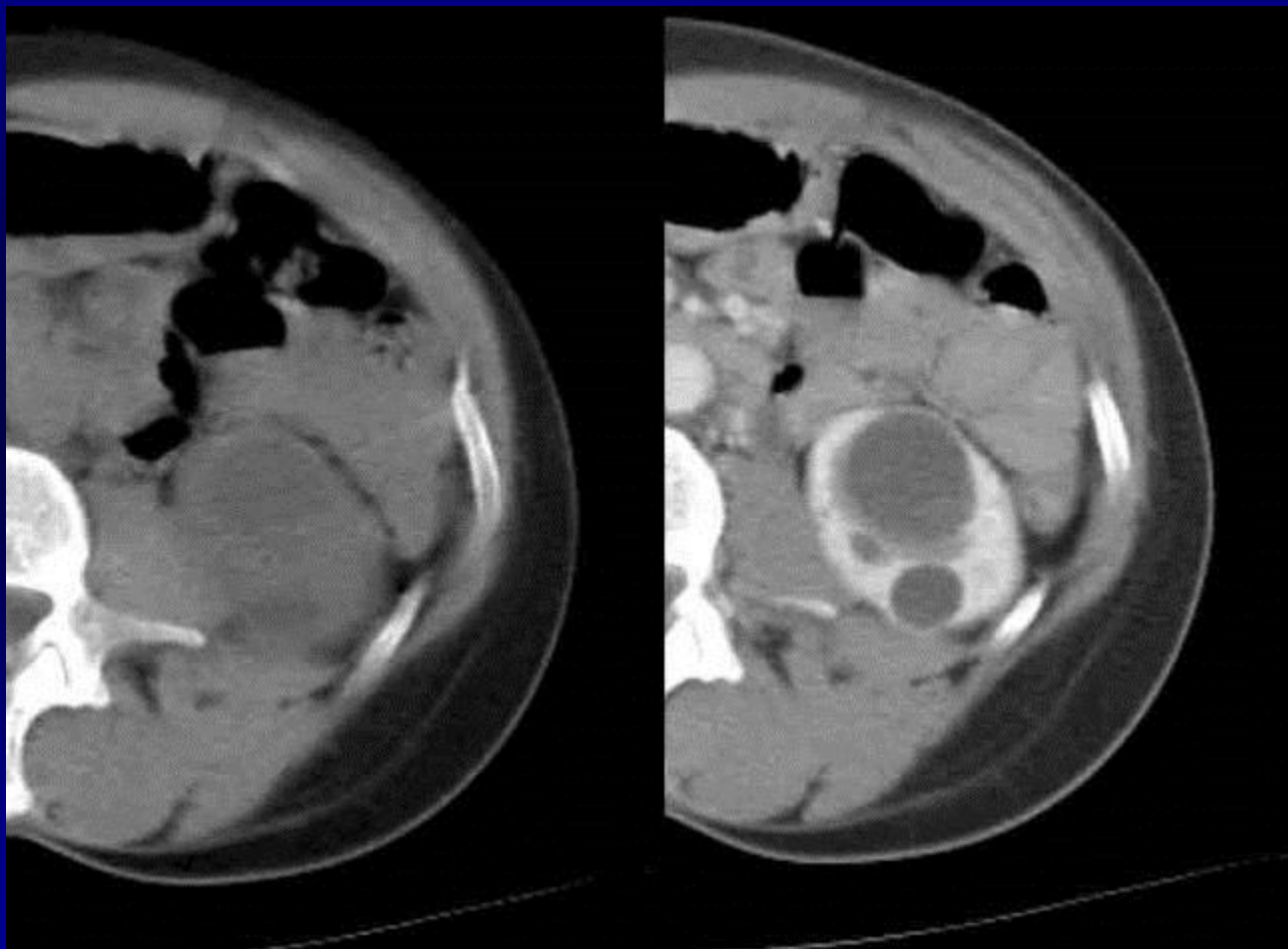
TORBIELE NEREK

Torbiel prawej nerki – rtg i TK

TORBIELE NEREK

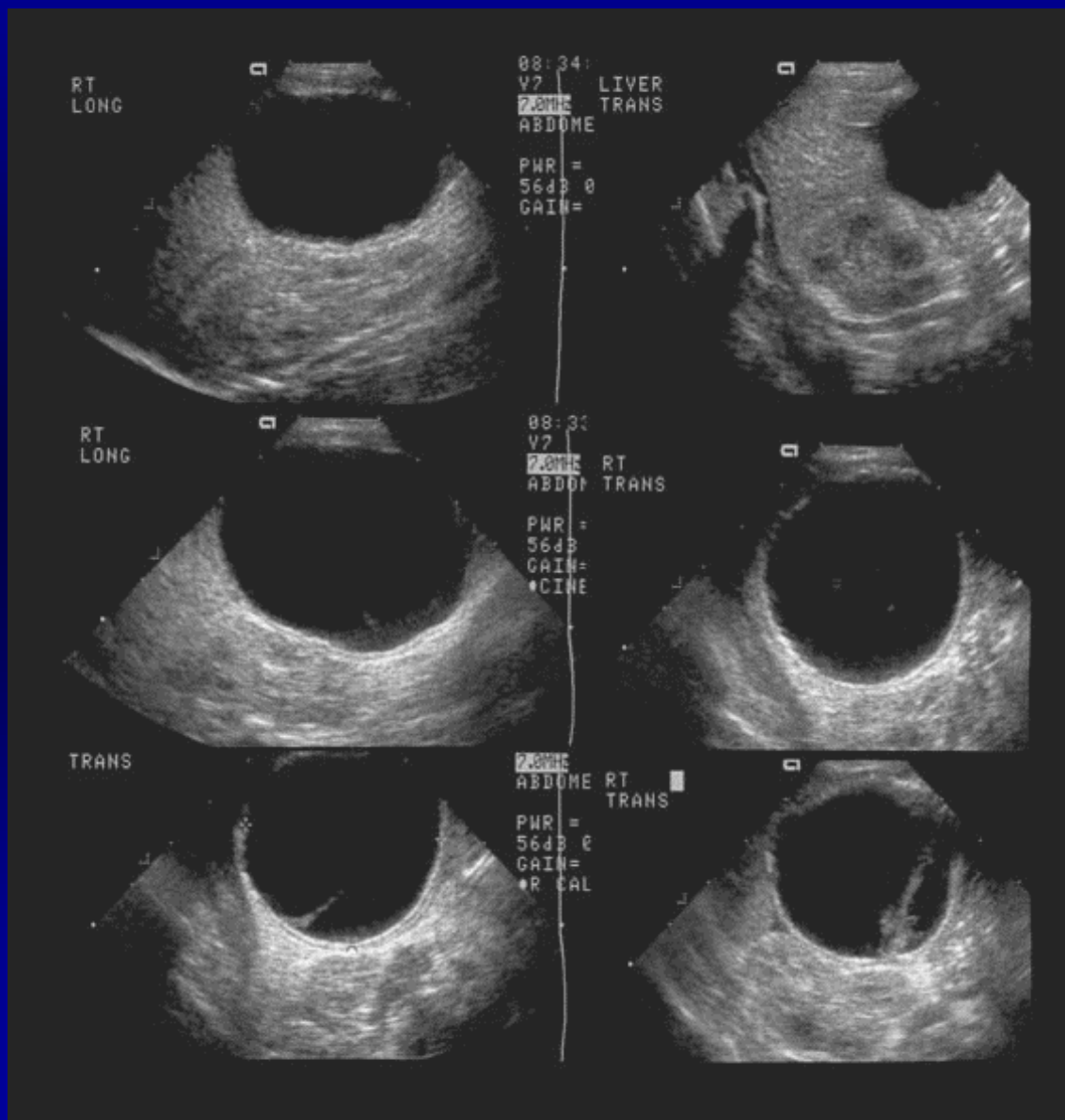
Torbiel prosta nerki

- **Charakterystyczny obraz w USG i TK:**

- ✓ gładkie ściany
- ✓ wyraźne odgraniczenie od mięszu nerek

Torbielowaty guz nerki

- **Nietypowy obraz w USG:**
 - ✓ nierówne ściany
 - ✓ miękotkankowa masa w świetle torbielowatej zmiany

Angiomiolipoma

Guz lity z zawartością tkanki tłuszczowej:

- ✓ 80% jednostronny
- ✓ 80% po stronie prawej
- ✓ w 20% koincydencja ze stwardnieniem guzowatym
- ✓ spotykany u 80% chorych na stwardnienie guzowate

Angiomiolipoma

- **Charakterystyczny obraz w USG:**

- ✓ obszar hyperechogeniczny, dobrze odgraniczony

- **Charakterystyczny obraz w TK:**

- ✓ dobrze odgraniczony obszar o niskiej gęstości

Angiomyolipoma – RM

Angiomiolipoma – TK

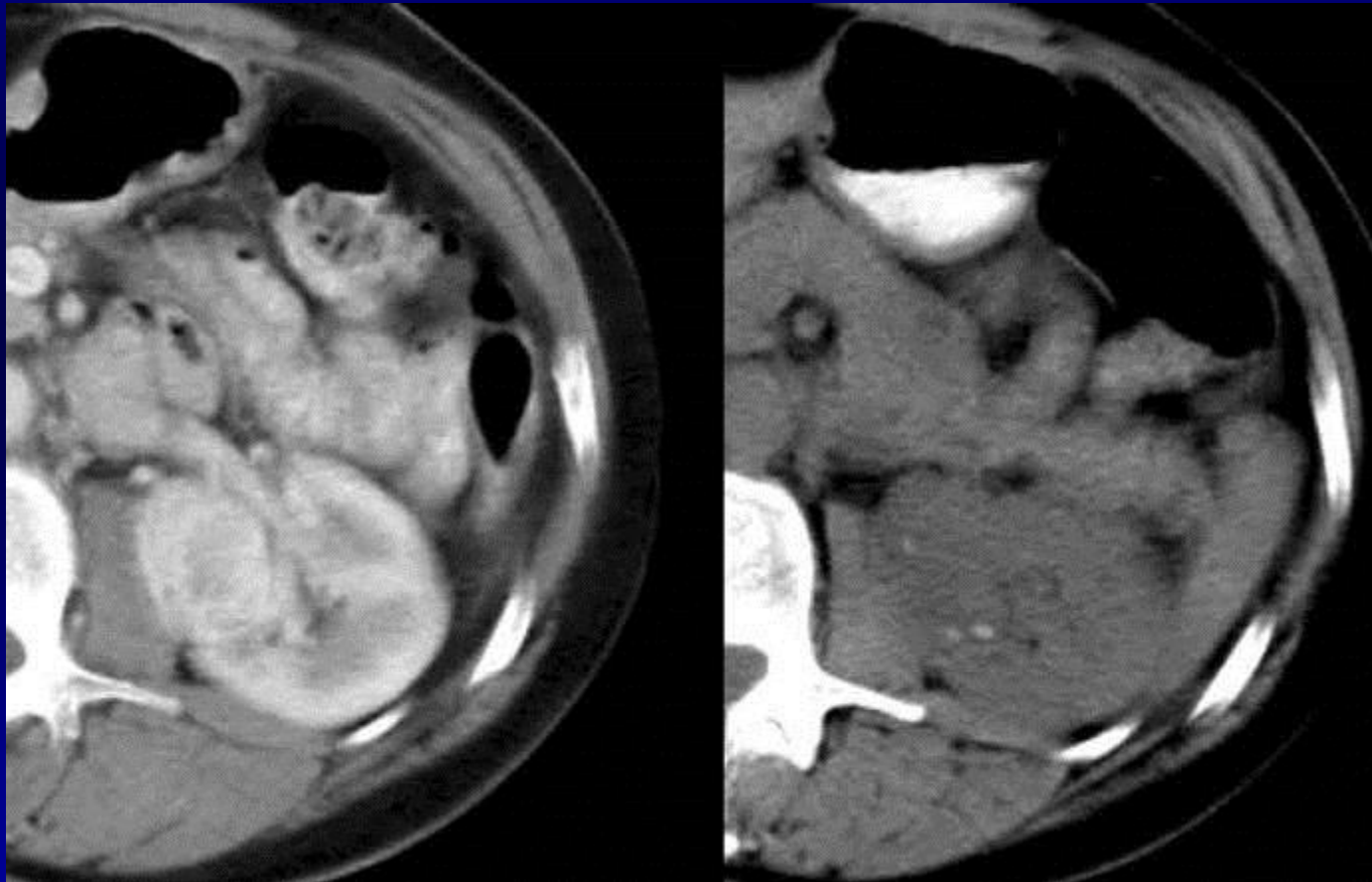

Guz lity z zawartością tkanki tłuszczowej – łagodne angiomiolipoma w obu nerkach

Guz dobrze ukrwiony

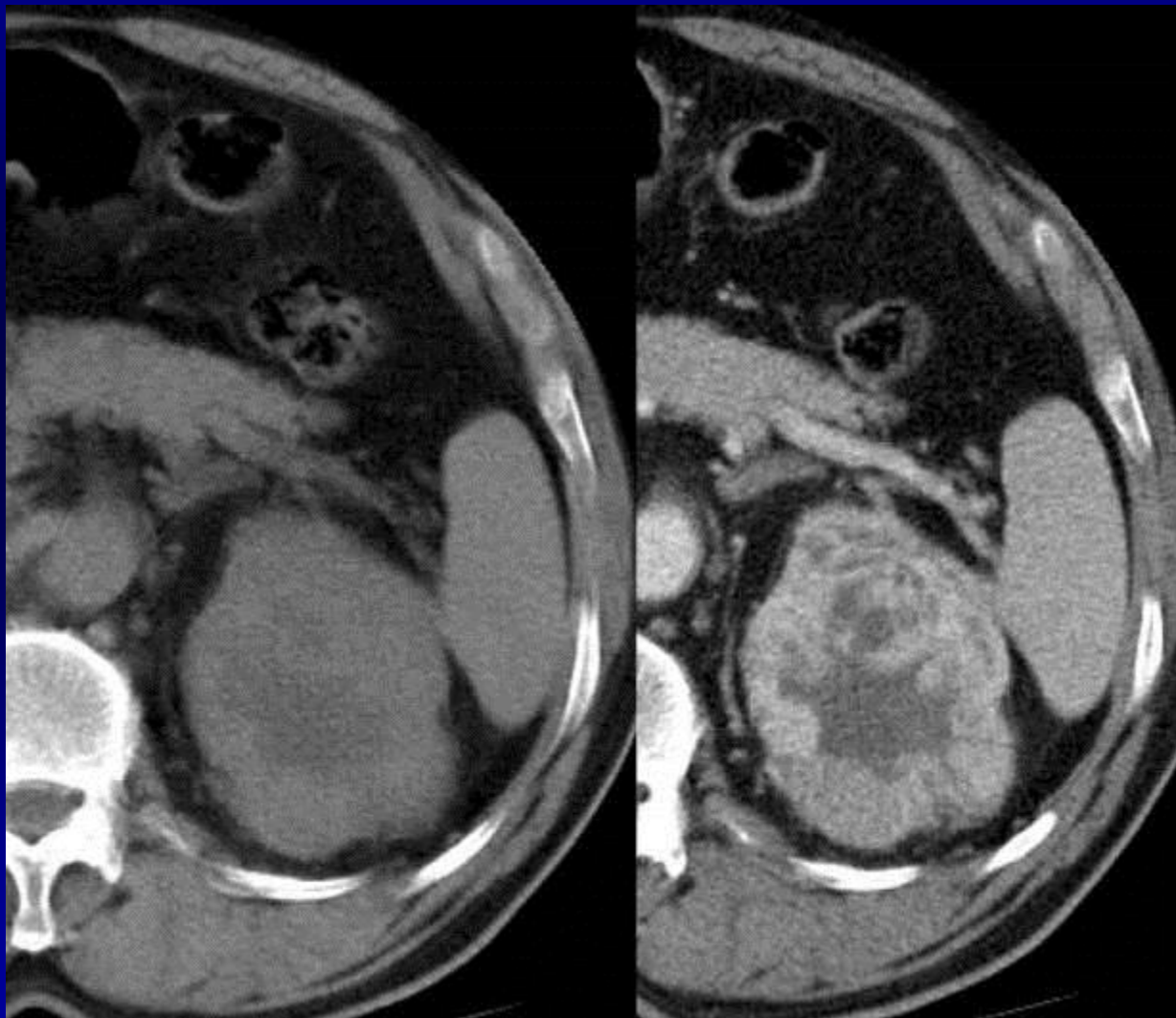
Guzy > 4 cm – spontaniczne krwawienie (50 – 60%)

Rak jasnokomórkowy nerki

- **Obraz TK:**
 - ✓ lita masa ulegająca wzmocnieniu pokontrastowemu

Rak jasnokomórkowy nerki

- **Obraz TK:**
 - ✓ charakter wzmocnienia zależny od wielkości guza

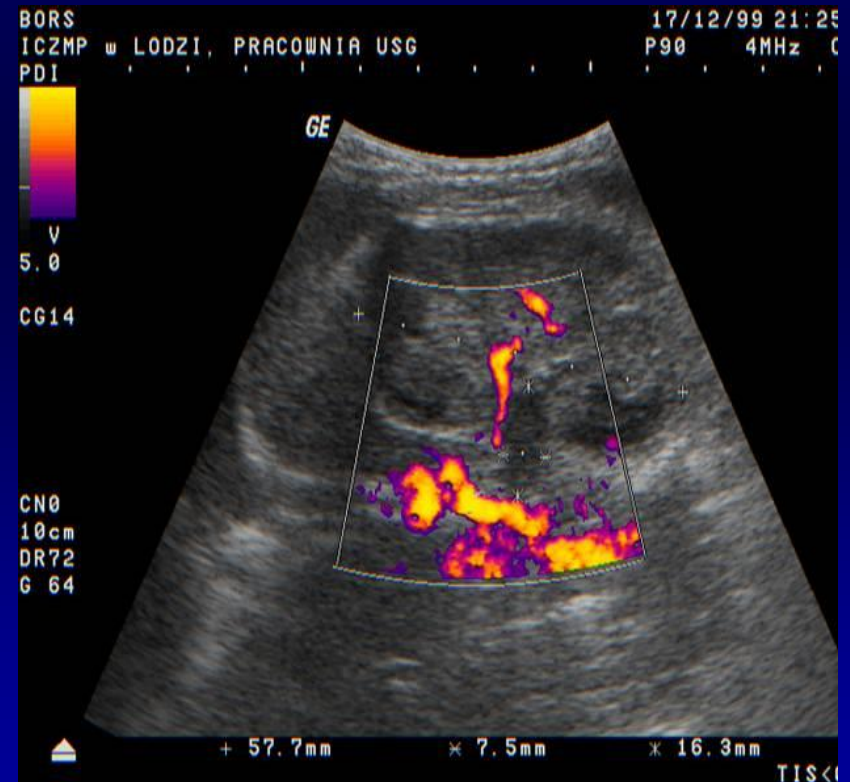
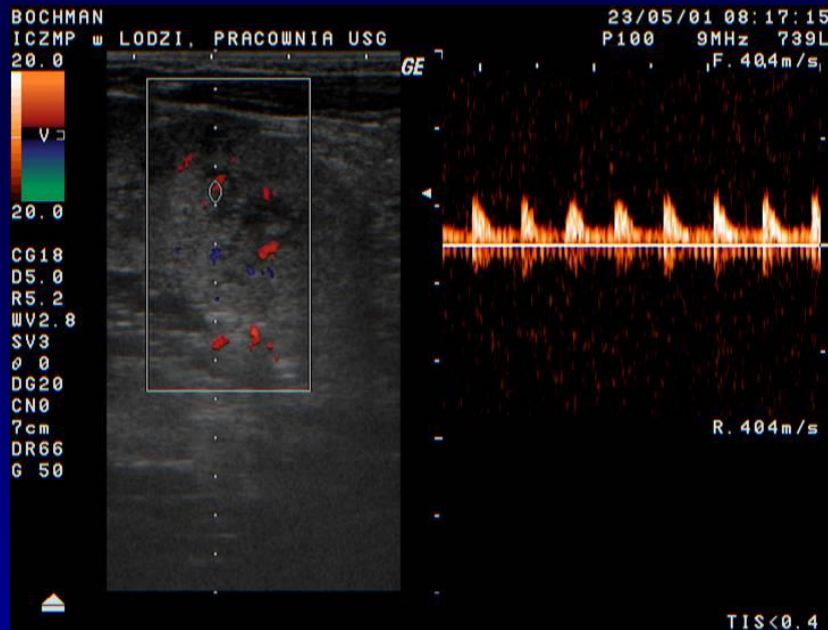
Rak jasnokomórkowy nerki

- Obraz angiograficzny:
 - ✓ naczynia patologiczne

Rak jasnokomórkowy nerki

Zakrzep żyły nerkowej

Rak przejściowokomórkowy

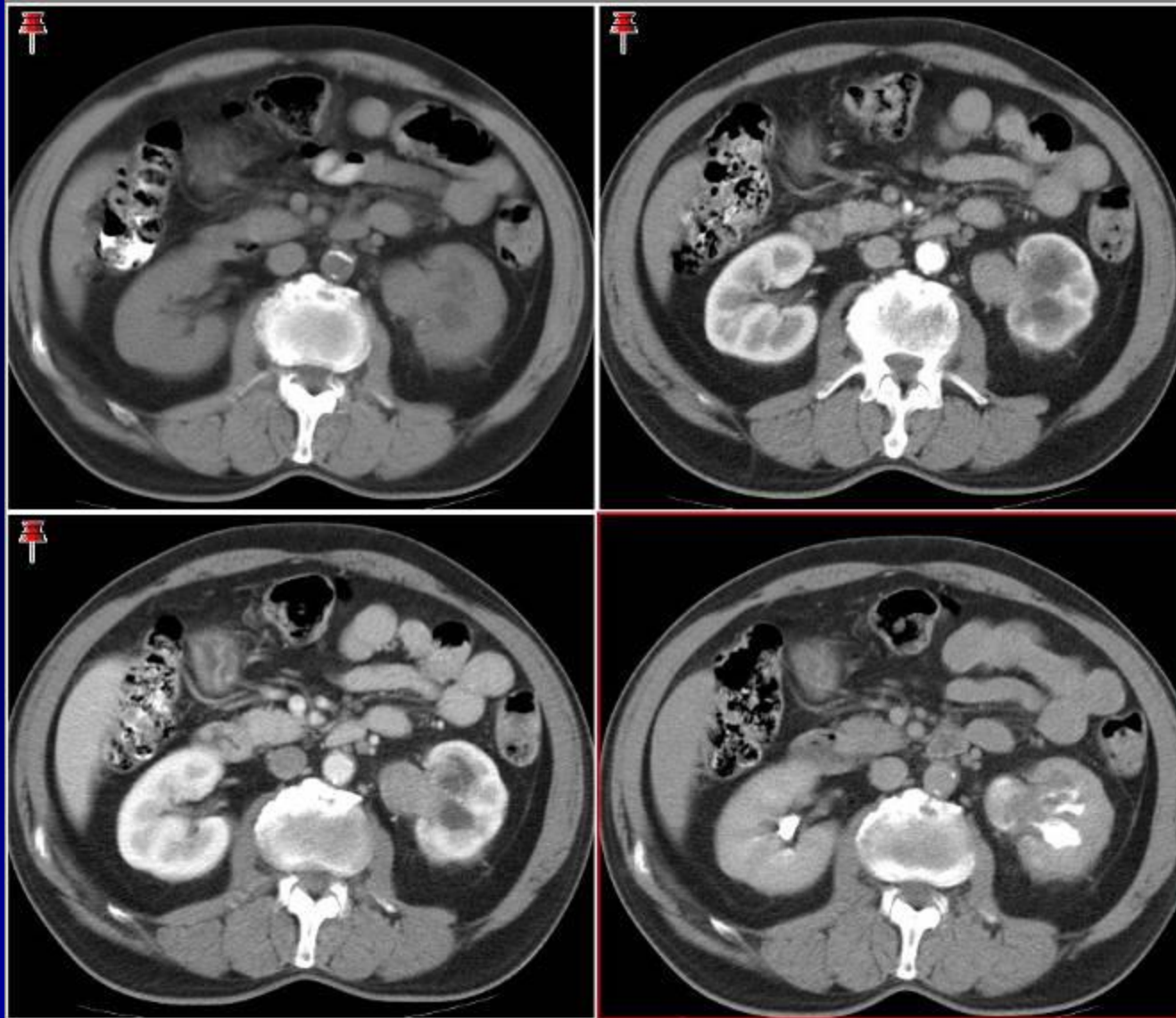
Guz miedniczki nerkowej

- **Obraz urograficzny:**

- ✓ ubytek
zkontrastowania w
obrębie ukm-u

Rak przejściowokomórkowy

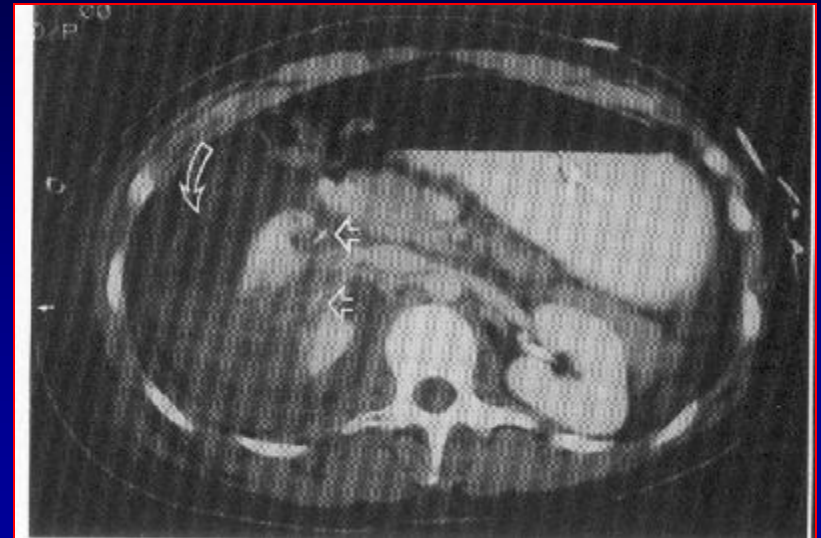
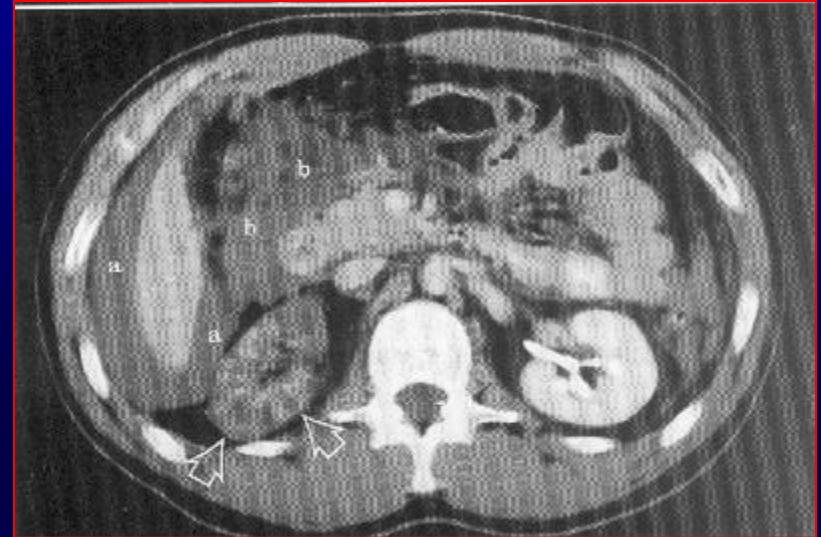

- Obraz TK – badanie wielofazowe (uro-TK)

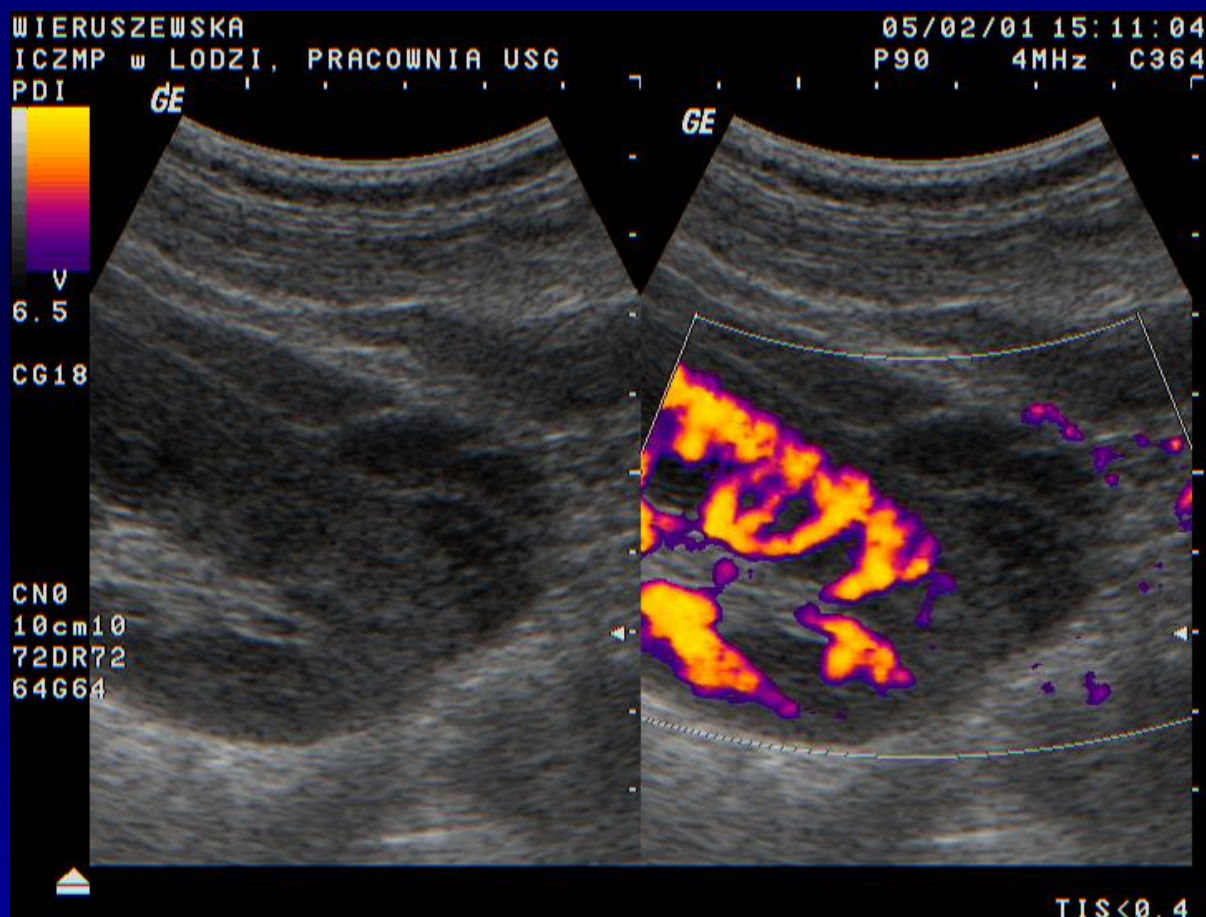
URAZY NEREK

- Uraz nerki prawej z cechami niedokrwienia
- Pourazowe rozkawałkowanie nerki prawej

URAZY NEREK

Krwiak pourazowy nerki

URAZY NEREK

CE-USG (badanie kontrastowe)

Zaburzenia perfuzji obwodowej po urazie nerki

CE-USG

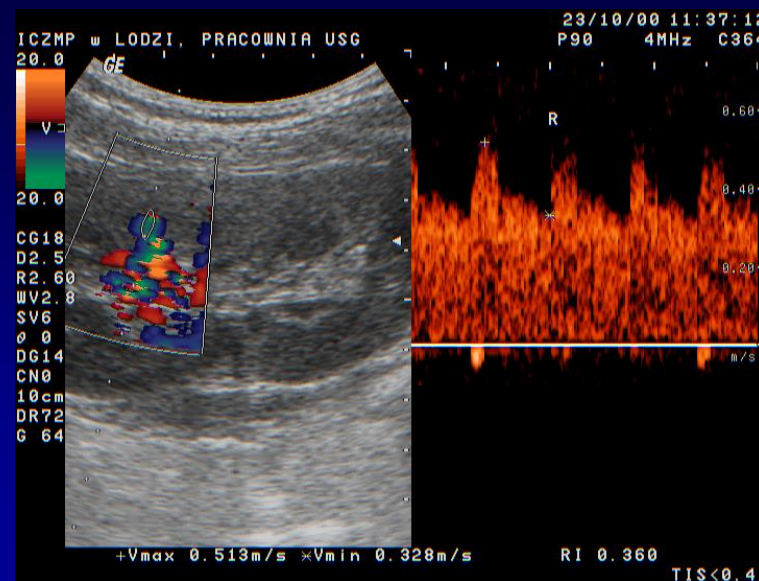
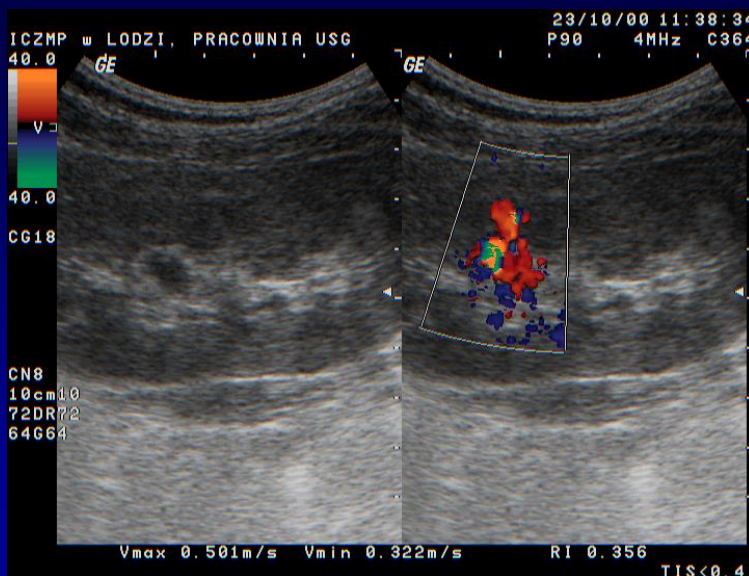
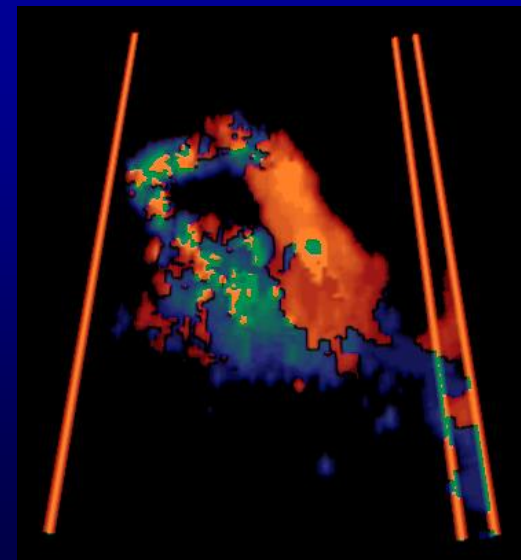

TK

URAZY NEREK

Przetoka
tętniczo-żylna

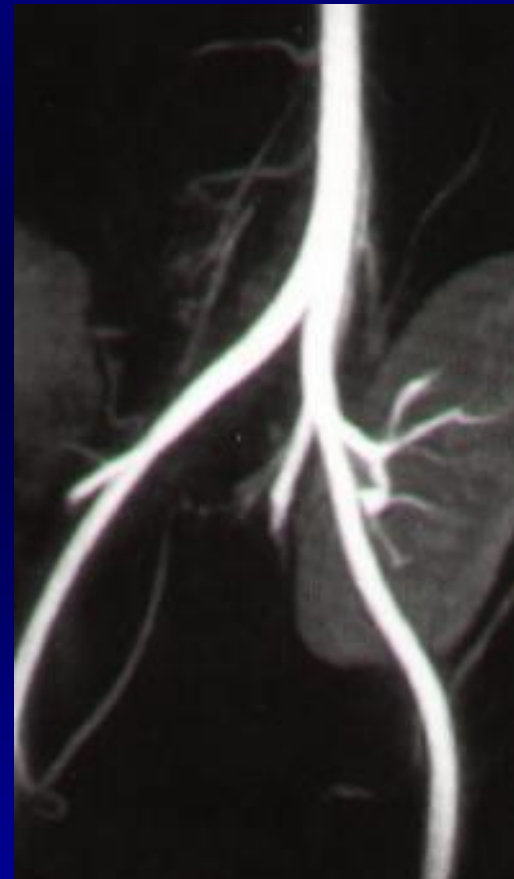
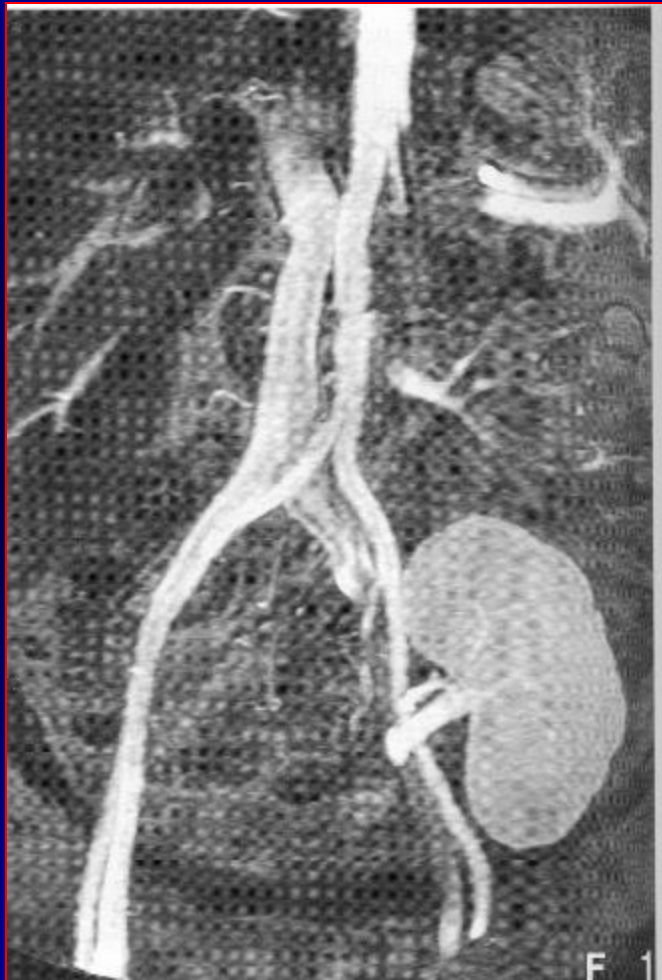

URAZY NEREK

- Uraz nerki lewej
- Pourazowe
oderwanie górnego
bieguna nerki lewej

Nerka przeszczepiona

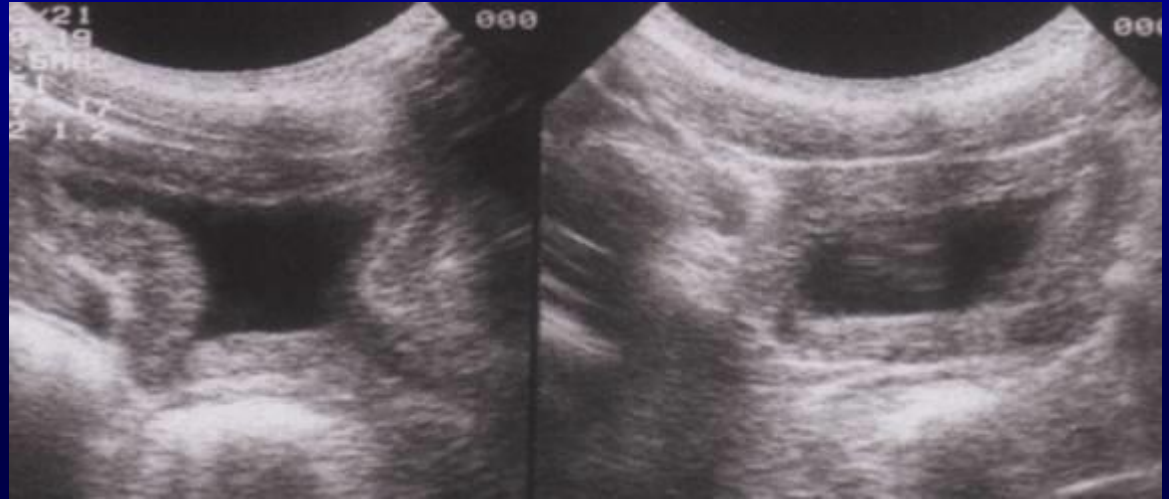

Pęcherz moczowy przed i po cewnikowaniu

PĘCHERZ MOCZOWY

OCENA MOŻLIWA
TYLKO PO
WŁAŚCIWYM
WYPEŁNIENIU...

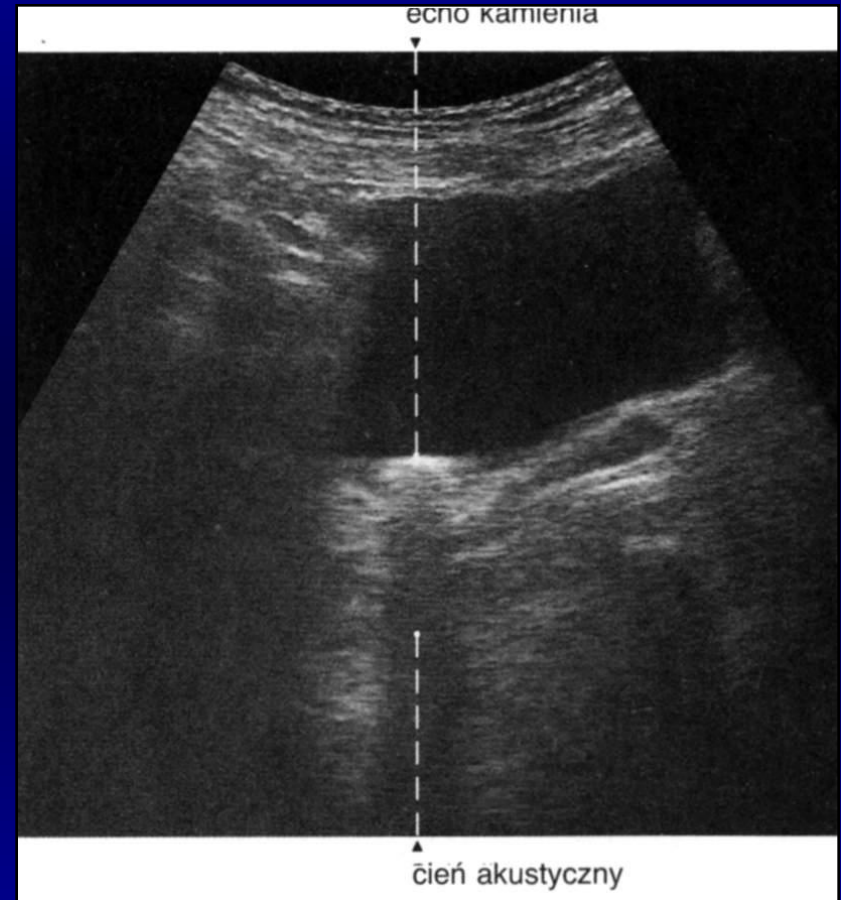
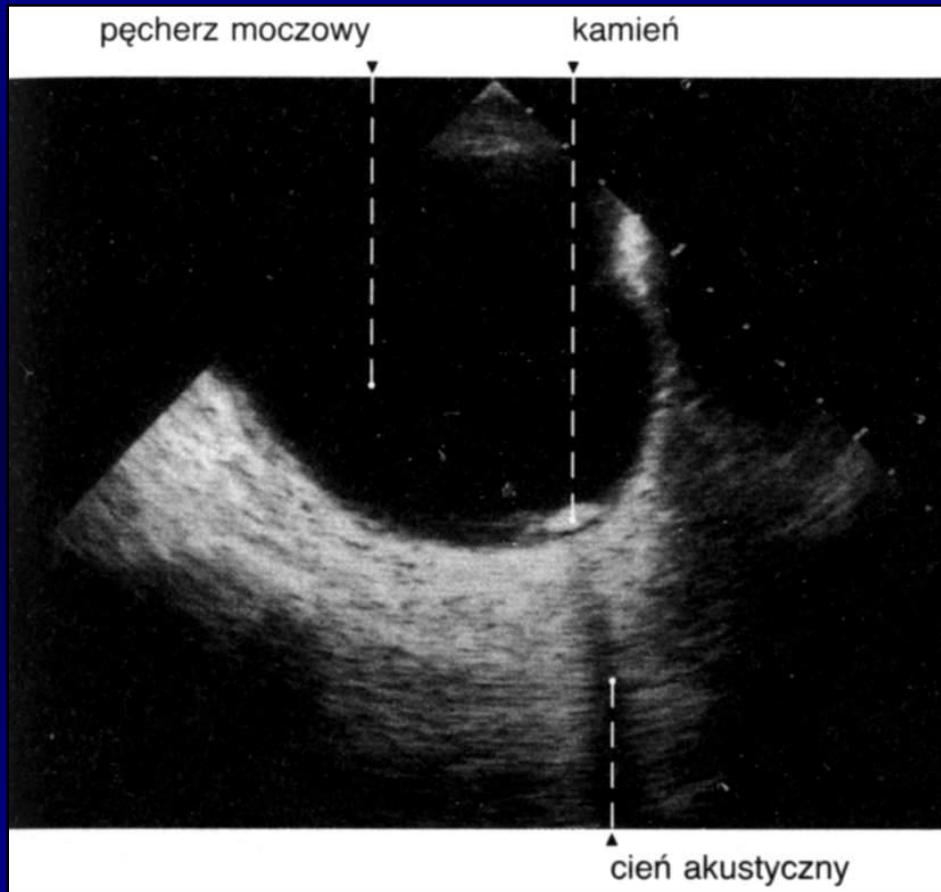
GRUBOŚĆ ŚCIANY PĘCHERZA MOCZOWEGO
3 - 5 mm
NORMA

CHOROBY PĘCHERZA MOCZOWEGO

Złogi cieniodajne w
pęcherzu moczowym - rtg

CHOROBY PĘCHERZA MOCZOWEGO

Kamica pęcherza moczowego - USG

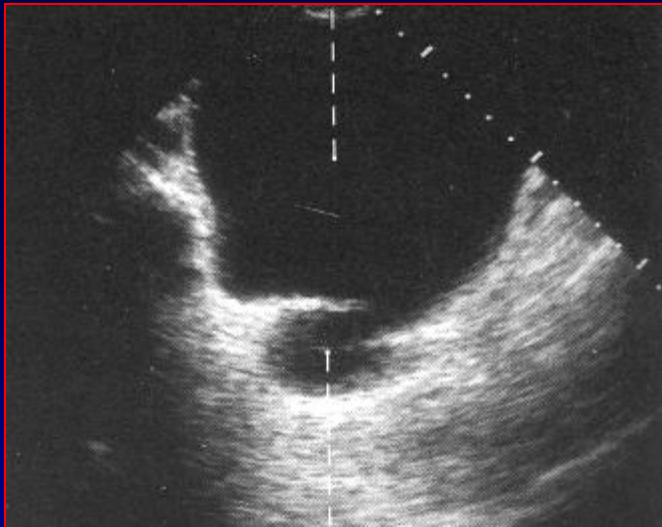
CHOROBY PĘCHERZA MOCZOWEGO

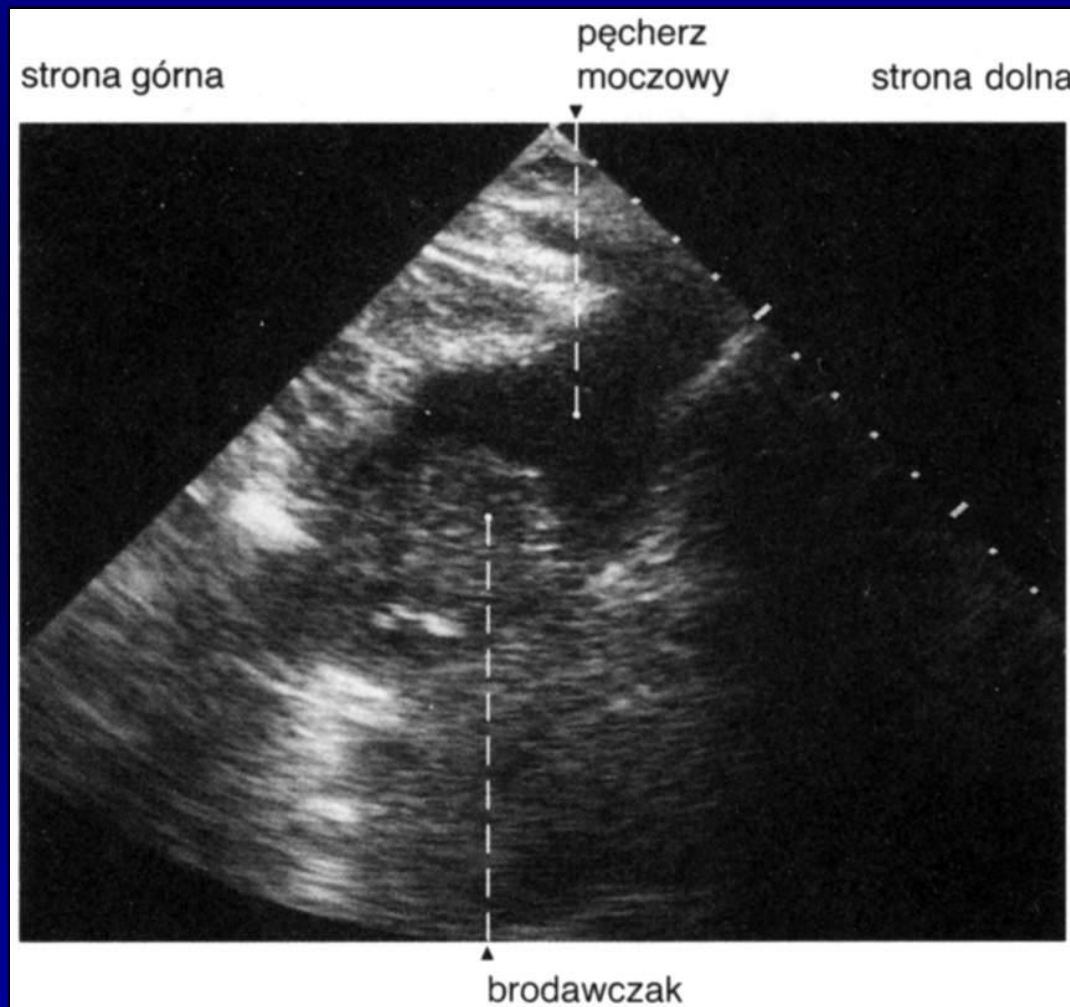
Uchylki
pęcherza
moczowego

CHOROBY PĘCHERZA MOCZOWEGO

Uchyłki pęcherza moczowego w USG i RTG

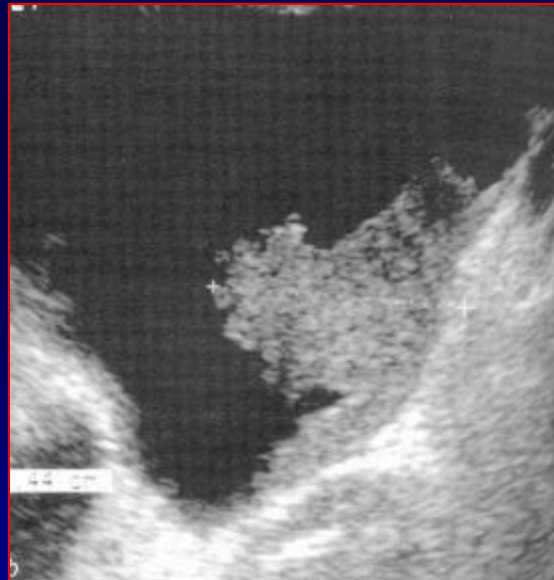
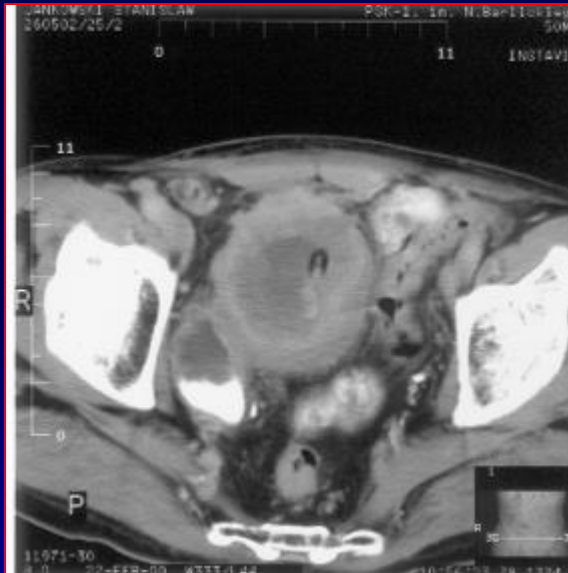
CHOROBY PĘCHERZA MOCZOWEGO

Guz pęcherza
moczowego

CHOROBY PĘCHERZA MOCZOWEGO

GUZY

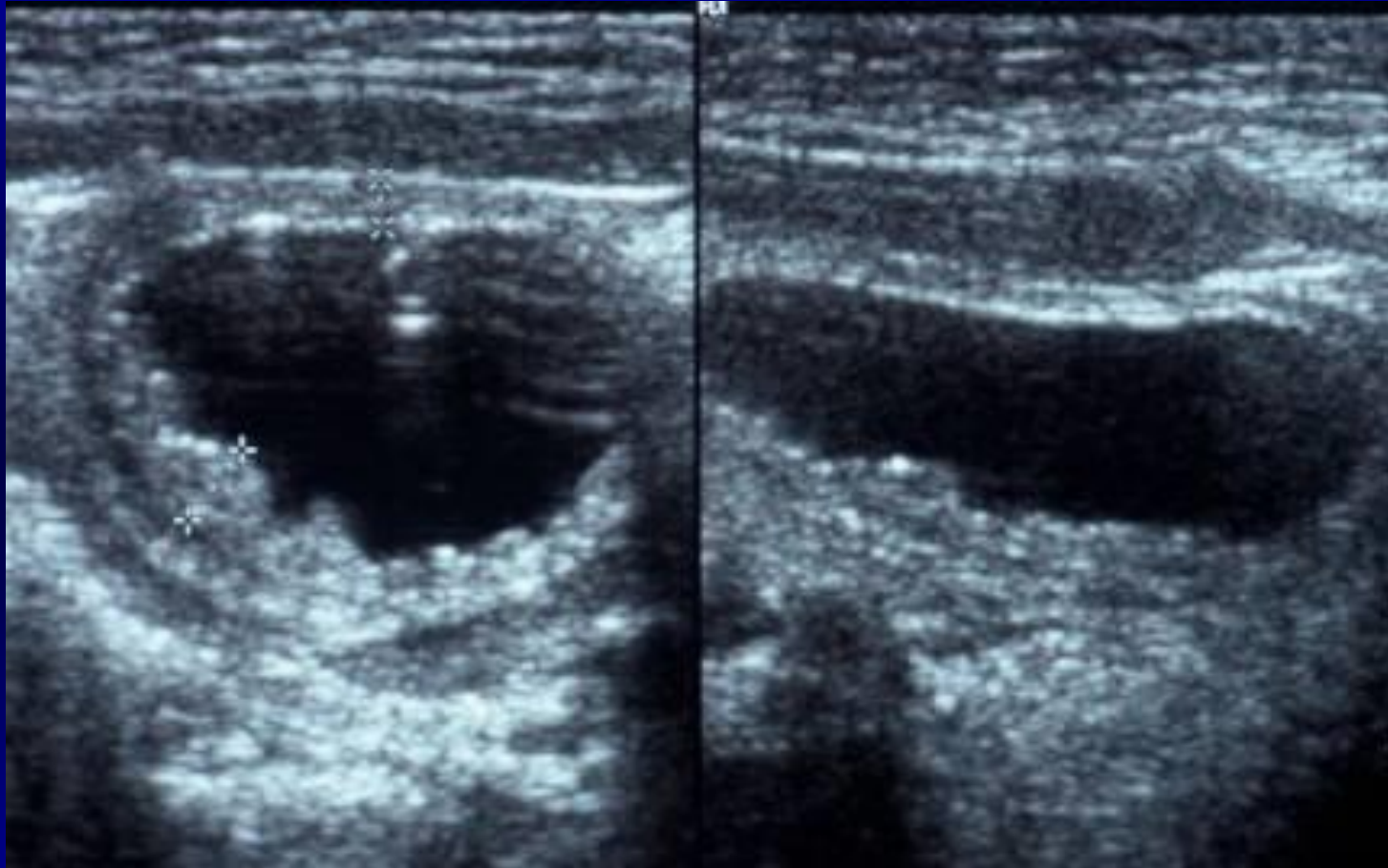

CHOROBY PĘCHERZA MOCZOWEGO

PĘCHERZ NEUROGENNY

CHOROBY PEŁCERZA MOCZOWEGO

CYSTITIS HAEMORRHAGICA

PRZESTRZEŃ POZAOTRZEWNOWA

WSKAZANIA:

- Zwłóknienie przestrzeni pozaotrzewnowej
- Krwiaki
- Guzy pierwotne i przerzutowe
- Torbiele
- Zmiany zapalne

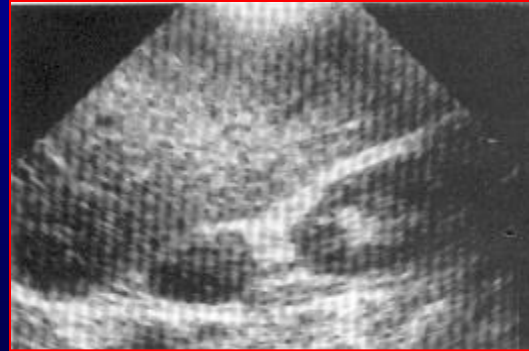
Podstawowymi metodami badawczymi są :

USG, TK i MR

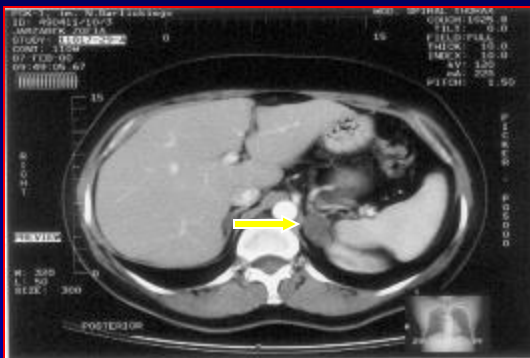
Nadnercza

Guz prawego nadnercza – USG

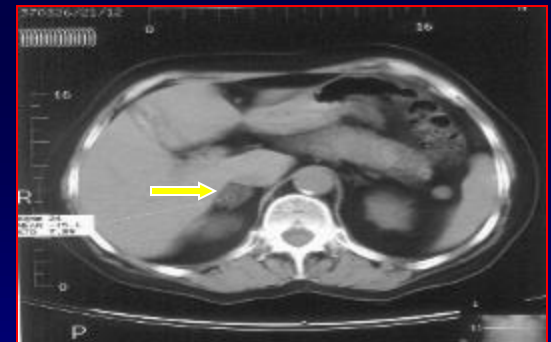
Norma

Guz lewego nadnercza – CT

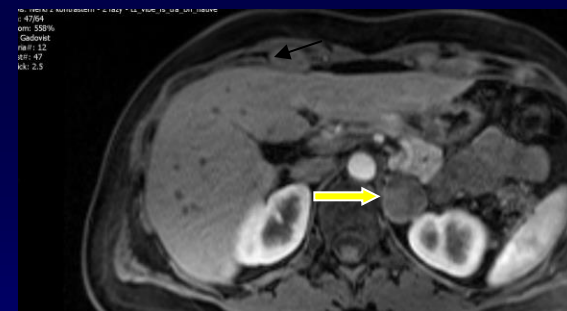
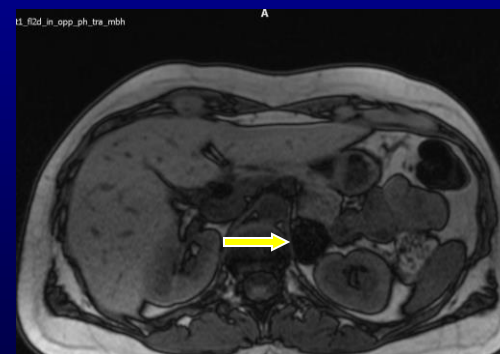
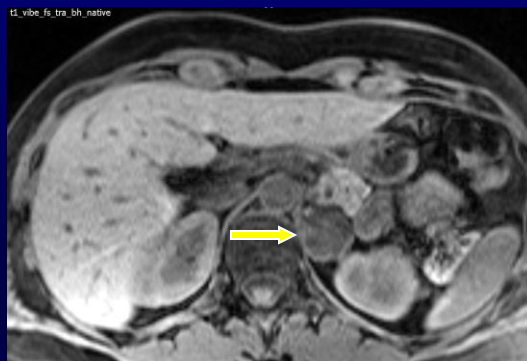
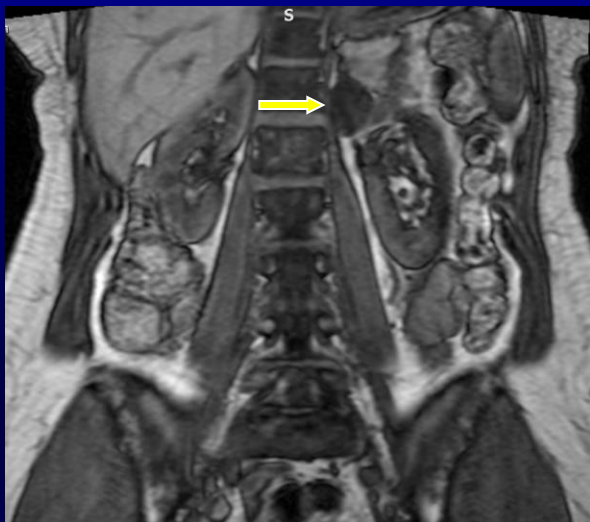
Guz prawego nadnercza - CT

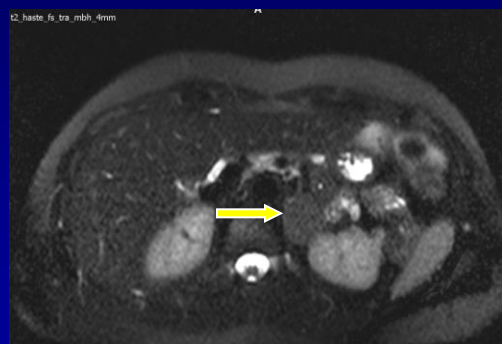
Nadnercza

GRUCZOLAK

- RM

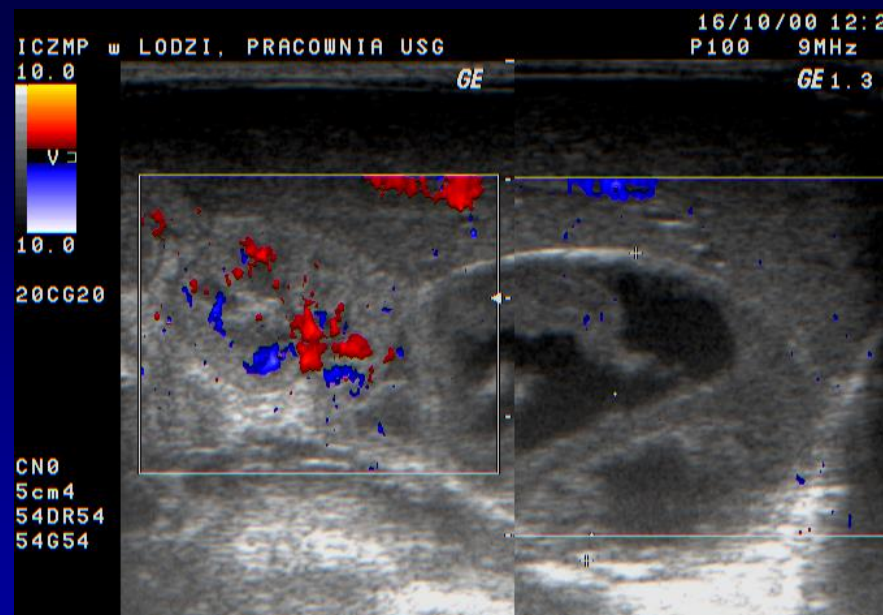
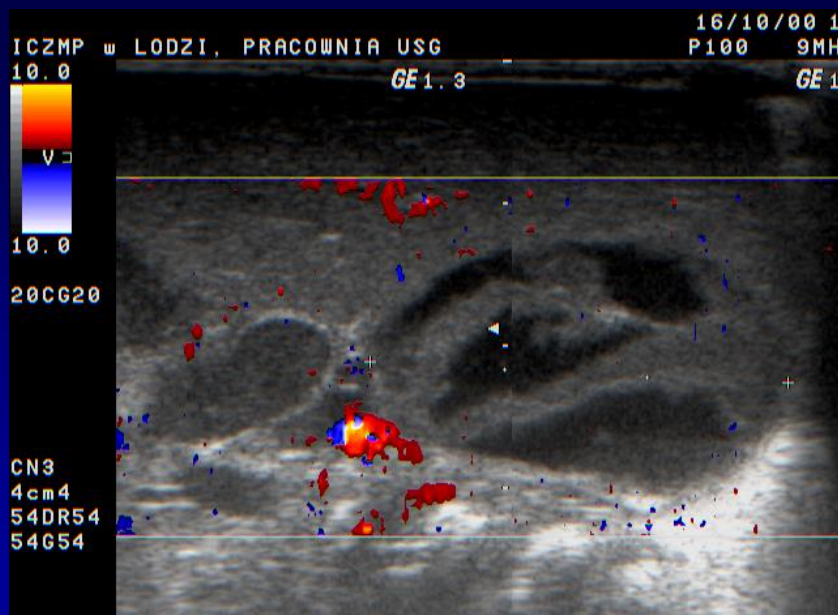
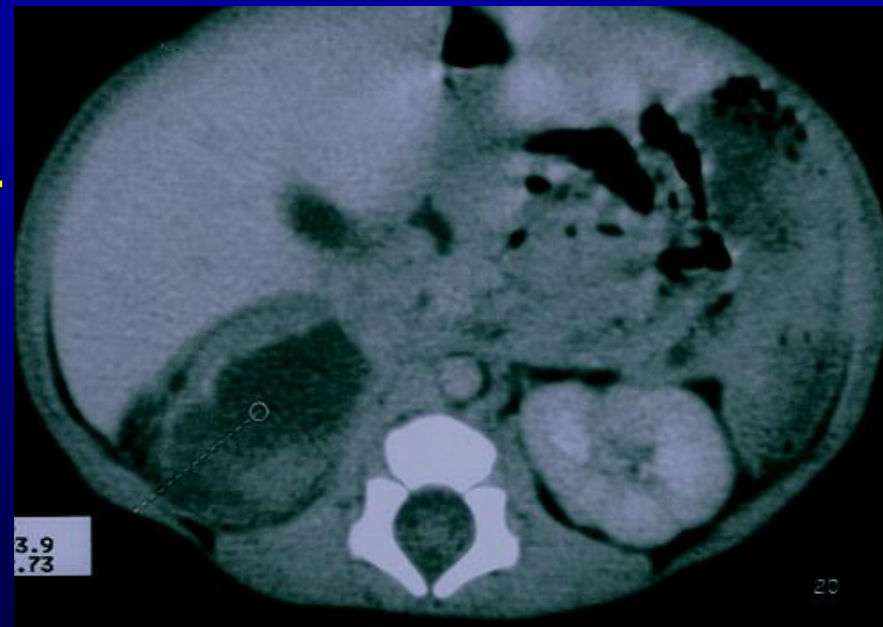

MR metodą
z wyboru

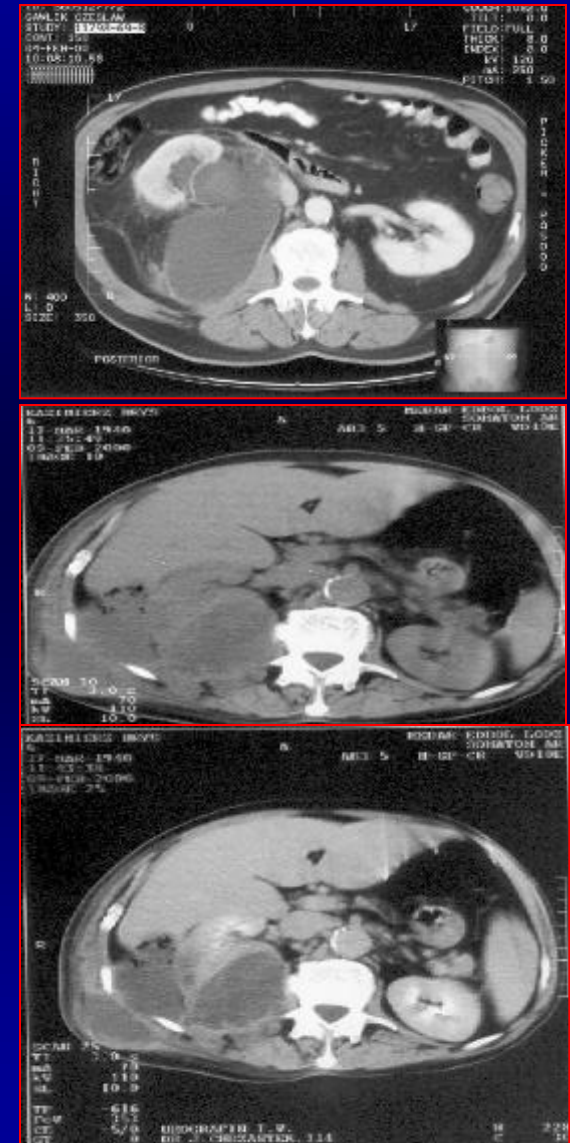
Nadnercza

Krwiak nadnercza

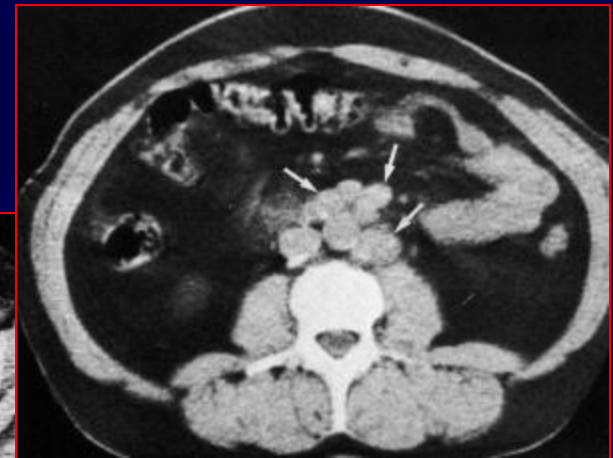
Przestrzeń zaotrzewnowa

- Ropowica zaotrzewnowa – CT
- Ropowica zaotrzewnowa z przebicciem pod skórę brzucha – CT bez kontrastu
- Ropowica zaotrzewnowa z przebicciem pod skórę – CT po kontraście

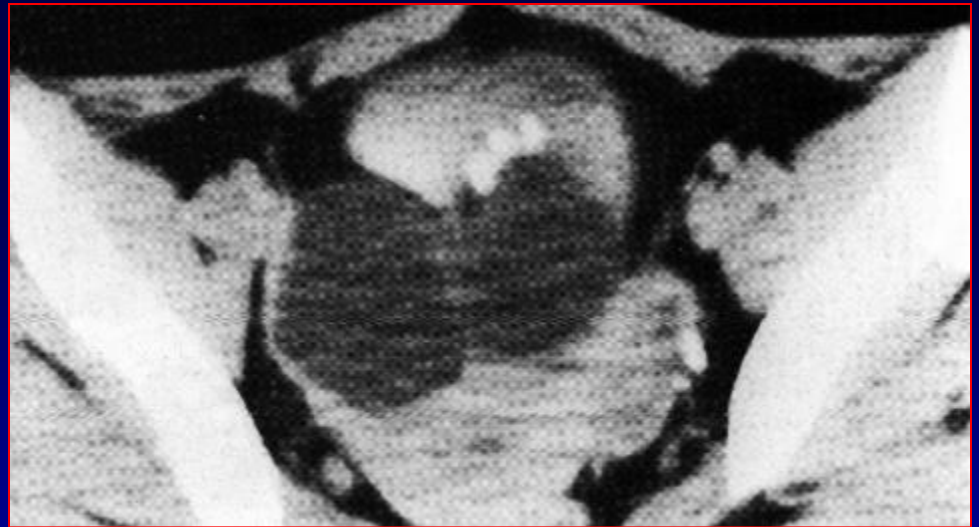
PRZESTRZEŃ ZAOTRZEWNOWA

POWIĘKSZONE WĘZŁY CHŁONNE

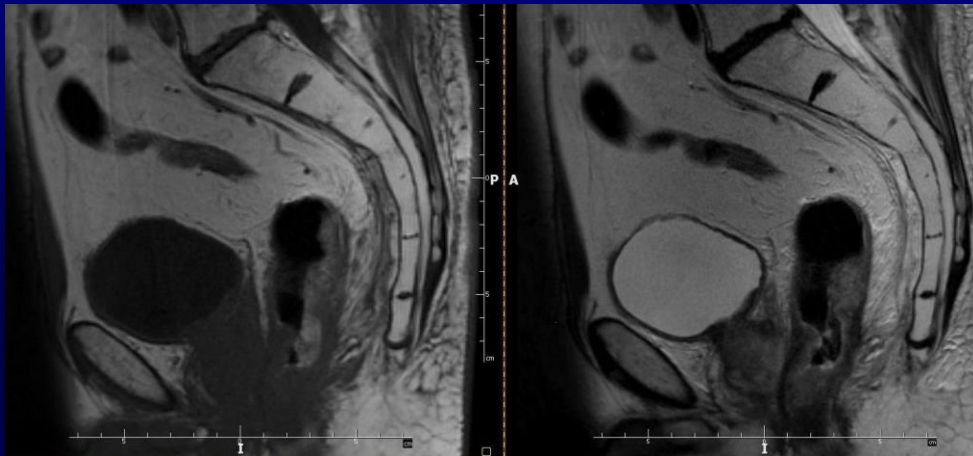

PRZESTRZEŃ ZAOTRZEWNOWA

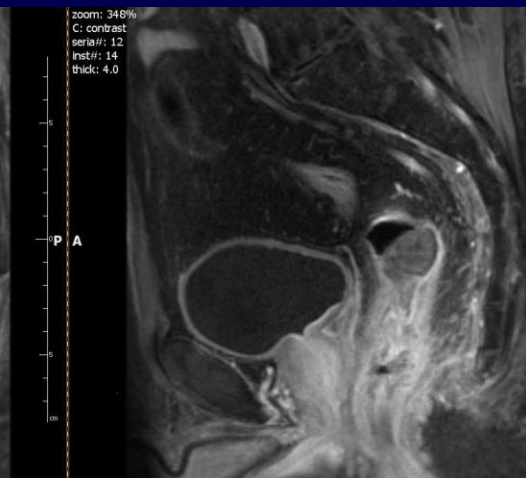
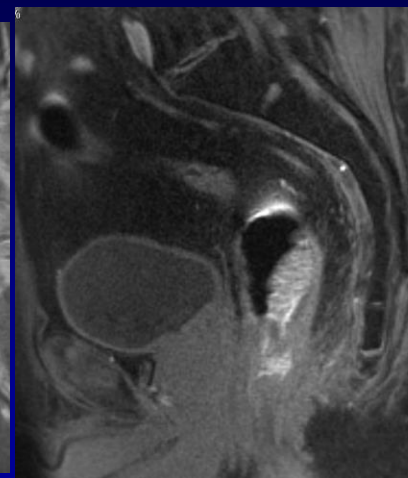
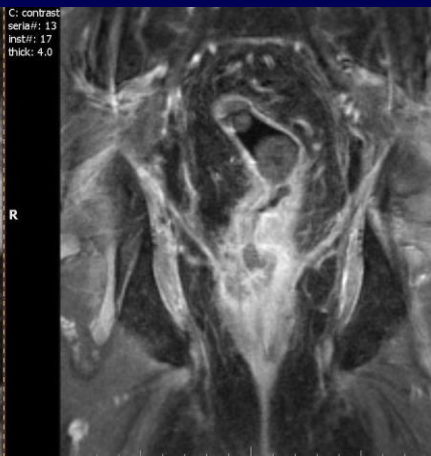
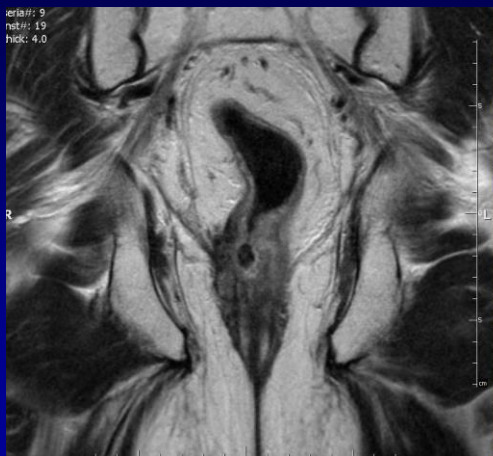
TERATOMA

PRZESTRZEŃ ZAOTRZEWNOWA

Guz bańki odbytnicy
naciekający m. dźwigacz
odbytu

GRUCZOŁ KROKOWY

USG - przezbrzuszne i sondą endorektalną

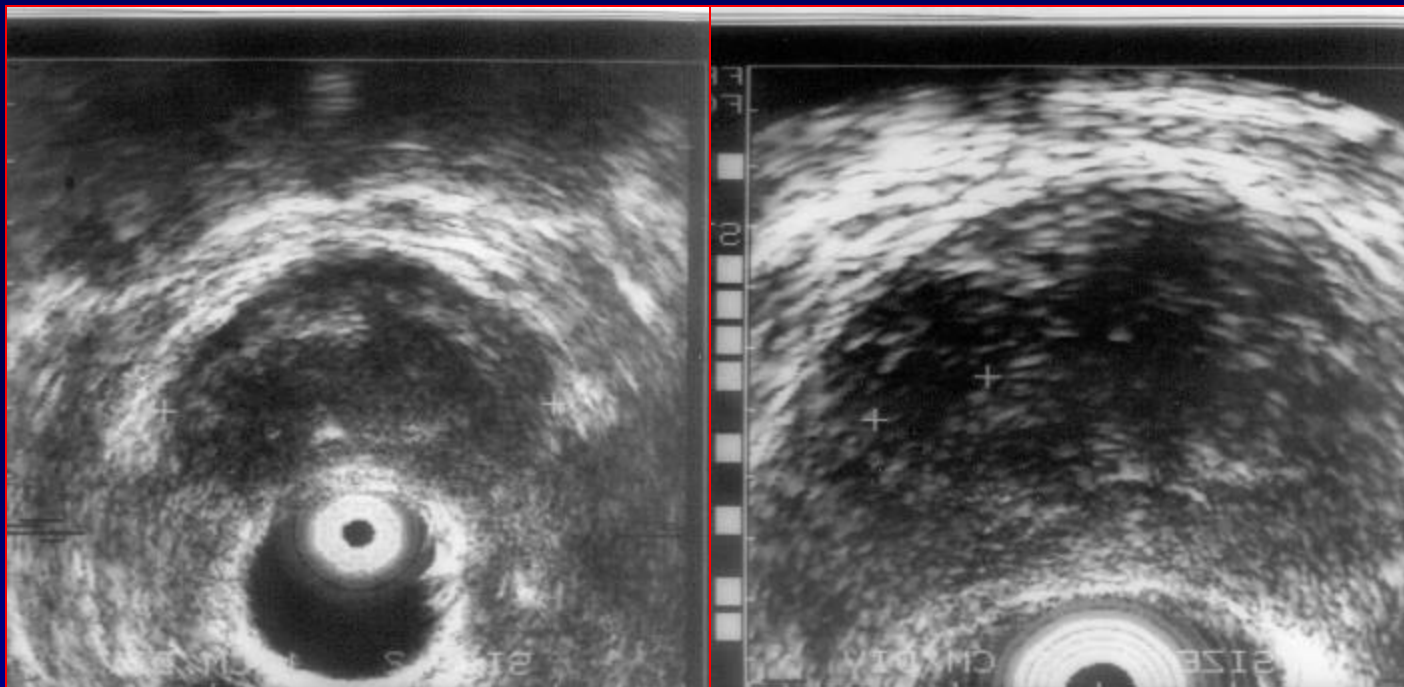
TK

MR - możliwość użycia cewki doodbytniczej

GRUCZOŁ KROKOWY

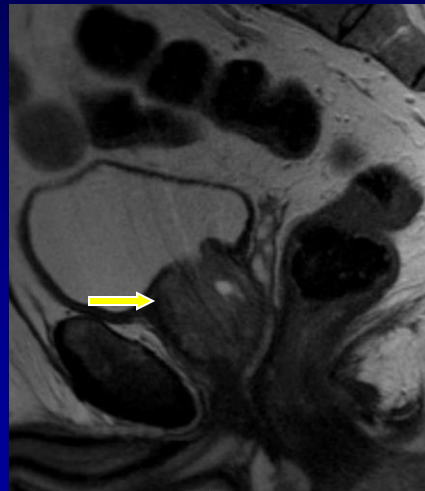
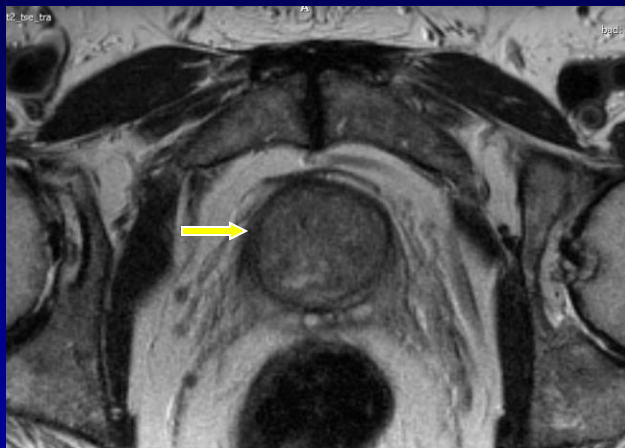
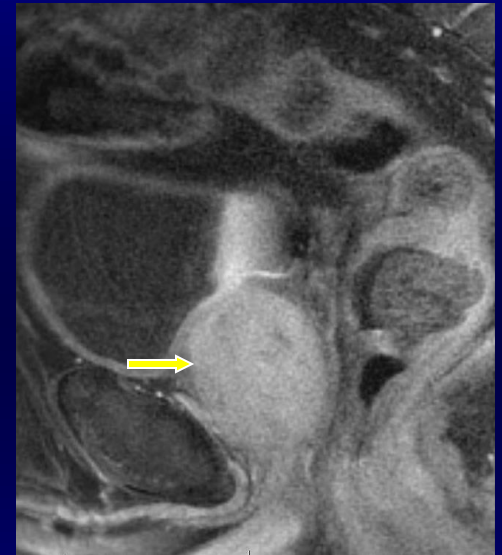
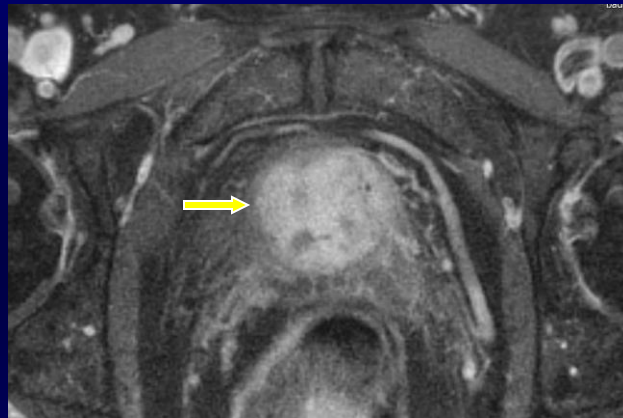
Adenoma prostatae

Ca prostatae

GRUCZOŁ KROKOWY

PRZEROST GRUCZOŁU KROKOWEGO
- RM

GRUCZOŁ KROKOWY

ZWAPNIENIA - TK

JĄDRA

Podstawową metodą w diagnostyce jąder jest:

Ultrasonografia

Głowica 5 – 7,5 MHz

WSKAZANIA

Powiększenie objętości jądra

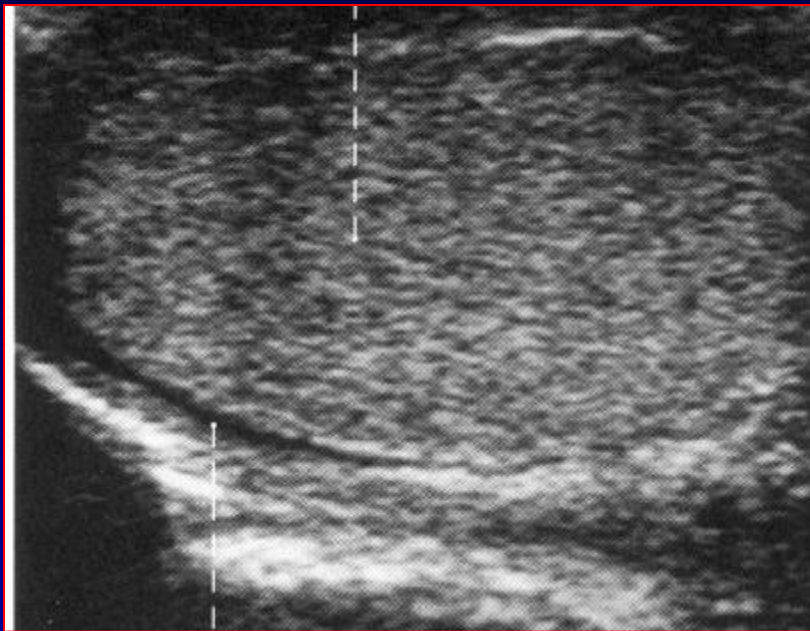
Palpacyjnie wyczuwalne zmiany

Bóle

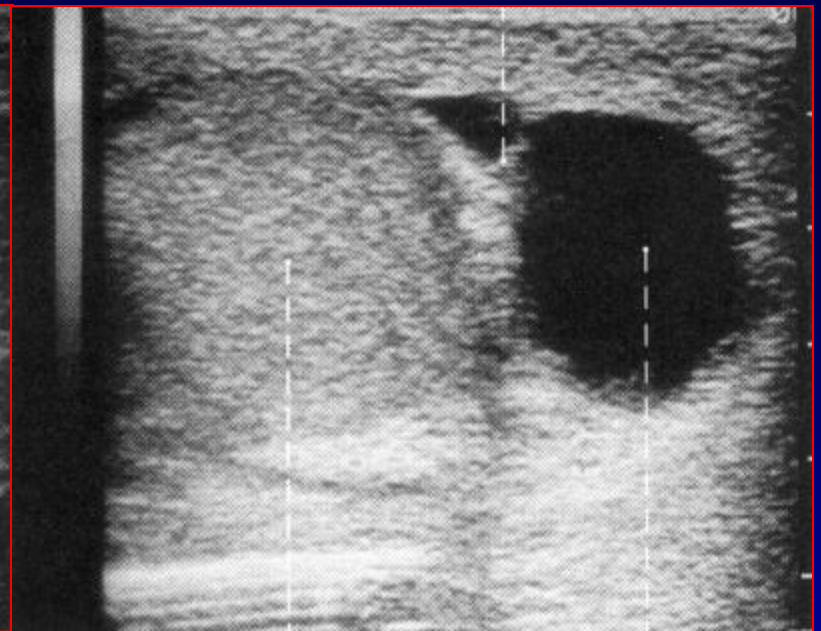
Urazy

JĄDRA

Obraz prawidłowy

Wodniak jądra

Narząd rodny –metody badania

a) Ultrasonografia – badanie podstawowe

- badanie przez powłoki
- badanie endowaginalne

b) Zdjęcie przeglądowe jamy brzusznej

c) Histerosalpingografia (HSG)

d) Tomografia komputerowa

**e) Tomografia magnetycznego rezonansu
jądrowego**

Narząd rodny - badanie USG

USG przez powłoki i dopochwowe jest badaniem podstawowym w ocenie narządu rodnego

GŁOWICE

- linearne i sektorowe - 3,5 MHz,
- dopochwowe - 5,0 - 7,5 MHz

Ograniczenia:

- gazy w jelitach,
- otyłość,
- brak wypełnienia pęcherza moczowego,
- rany i blizny w obrębie powłok brzusznych,
- ograniczona powtarzalność obrazów.

Narząd rodny - badanie USG

NORMA

Macica

Jajnik

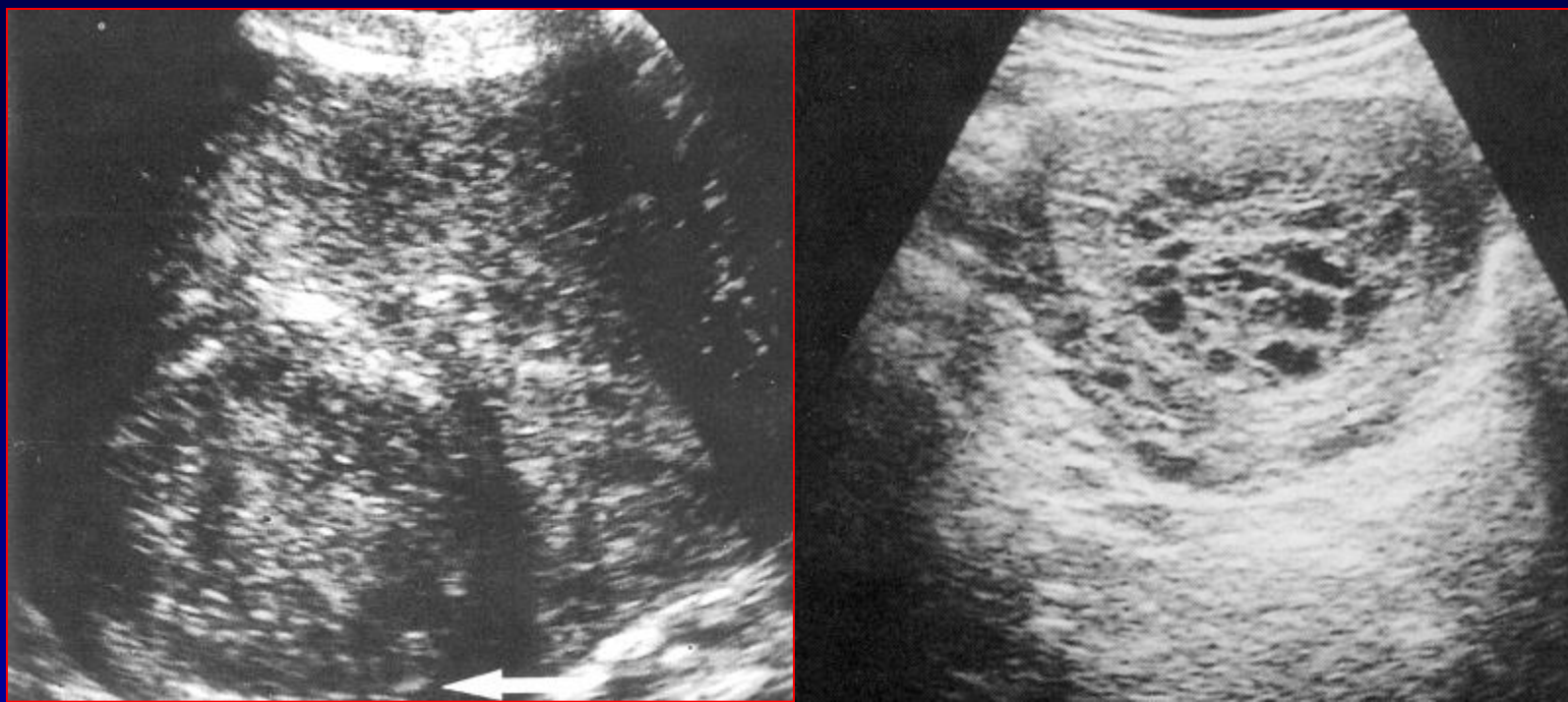

Narząd rodny - badanie USG

GUZY

Mięśniak

Zaśniad groniasty

Narząd rodny - RTG

MACICA MIĘŚNIAKOWATA

Narząd rodny

Histerosalpingografia (HSG)

Uwidocznienie kanału szyjki macicy i jamy macicy oraz jajowodów po wprowadzeniu wodnego roztworu środka cieniującego do jamy macicy za pomocą kulociągu i kaniuli. Badanie wykonuje się pod kontrolą rtg TV.

1. połowa cyklu miesięczkowego (7-9 dzień cyklu). Zdjęcia celowane.

Wskazania:

- wady macicy i przydatków
- ocena drożności jajowodów
- ocena położenia macicy.

Przeciwwskazania:

- ciąża
- ostre zmiany zapalne narządu rodneho.

Narząd rodny

Histerosalpingografia (HSG)

Narząd rodny

Badanie TK i RM

TOMOGRAFIA KOMPUTEROWA

Wskazania:

- gł. nacieki neo
- endometrioza pozamaciczna

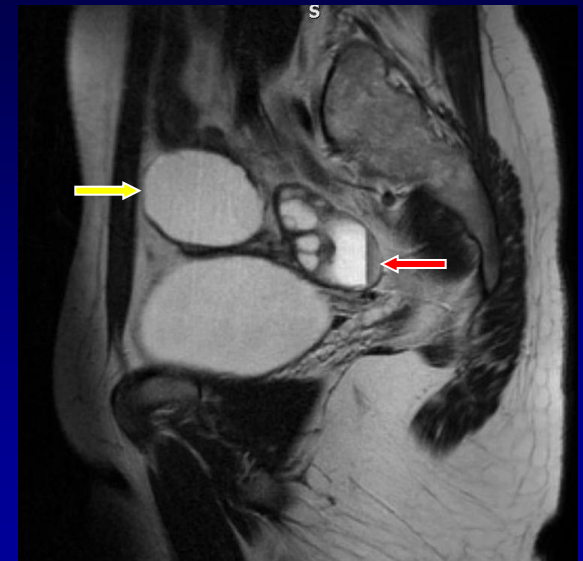
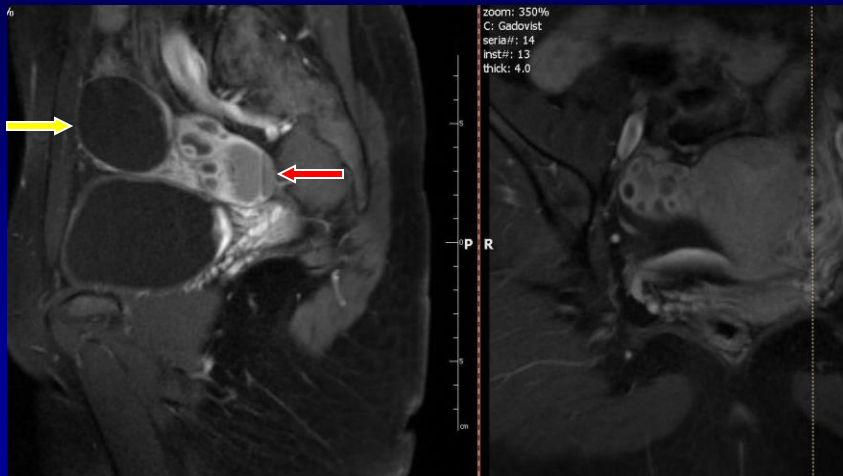
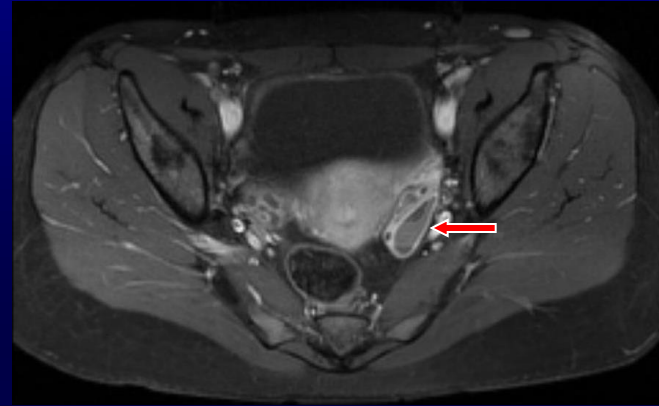
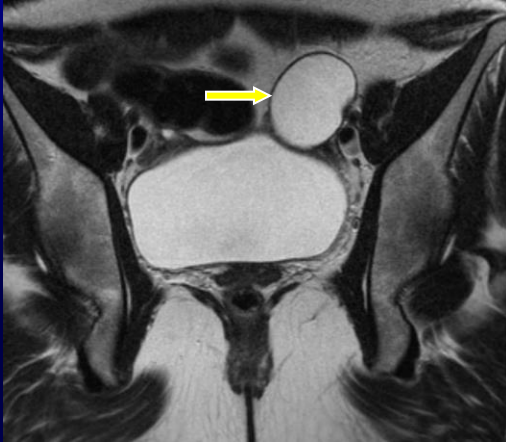
REZONANS MAGNETYCZNY

Wskazania:

- endometrioza
- nowotwory macicy i jajników
- patologia ciąży

Narząd rodny - RM

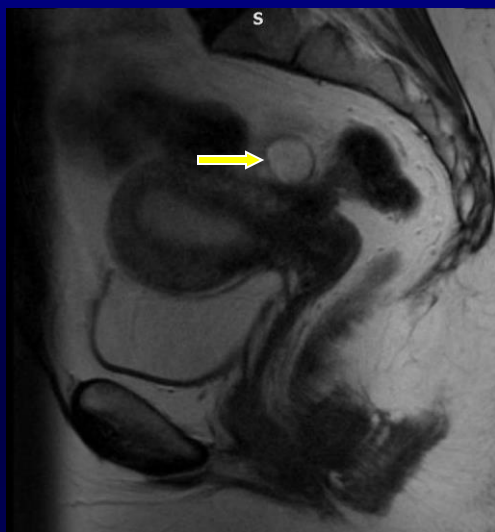
TORBIELE JAJNIKÓW PROSTA I CZEKOLADOWA

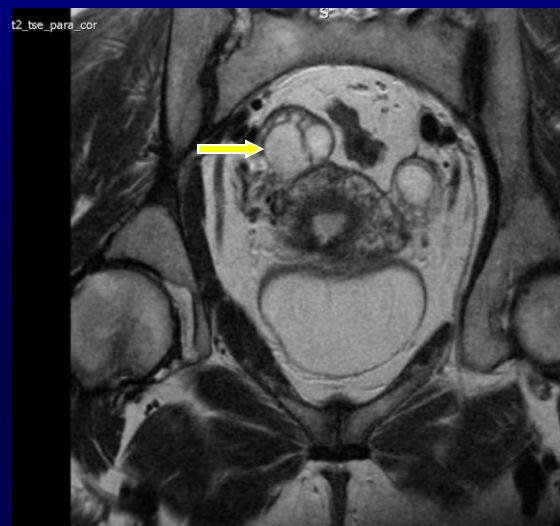
Narząd rodny - RM

Torbiel jajnika wysokobiałkowa

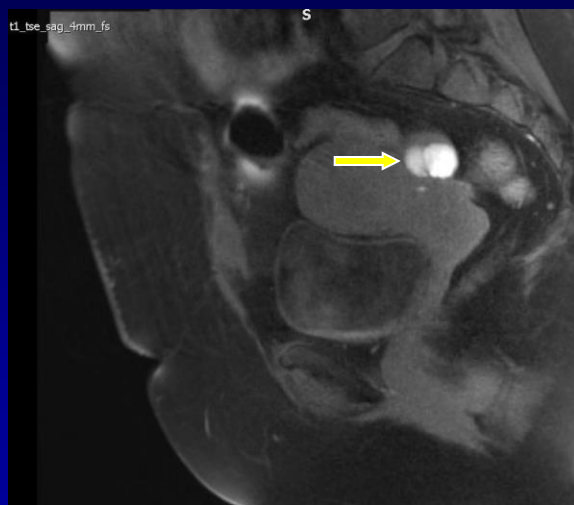
T2

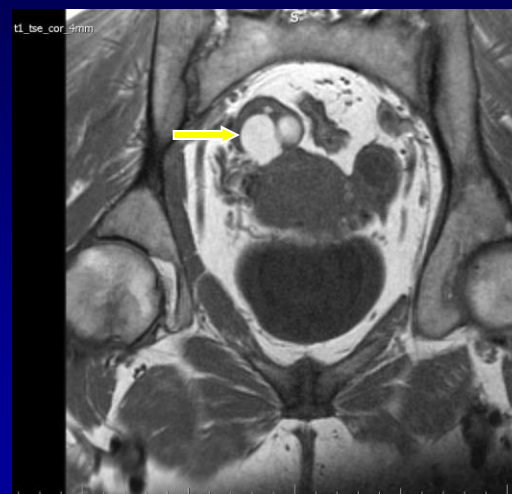
T2

T1fs

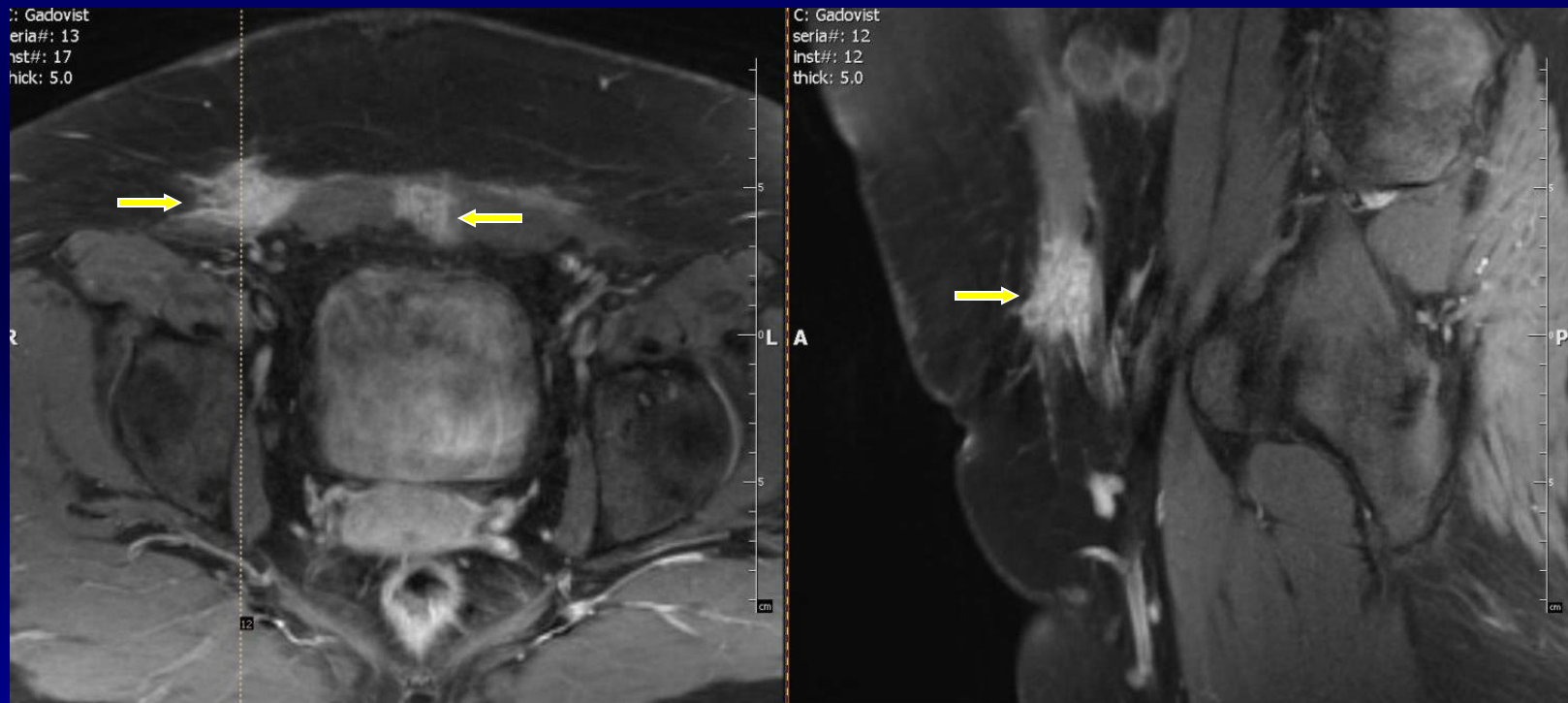

T1

Narząd rodny -

Endometrium - ogniska w powłokach brzusznych w
RM
bliznie po cięciu cesarskim

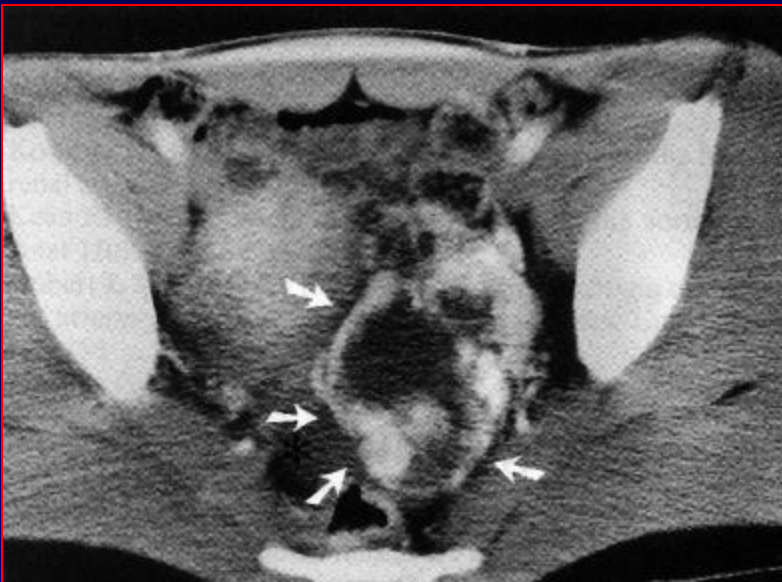

Narząd rodny – TK i RM

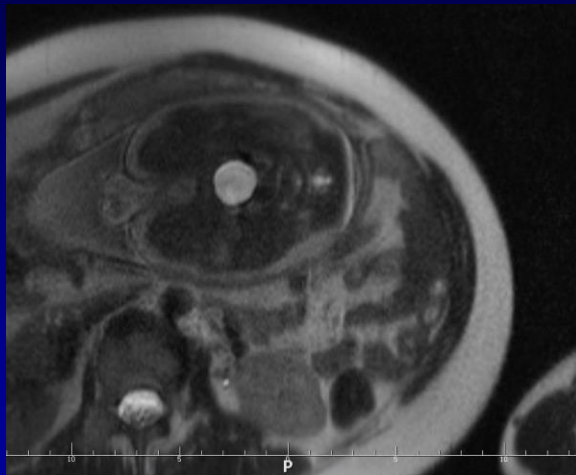
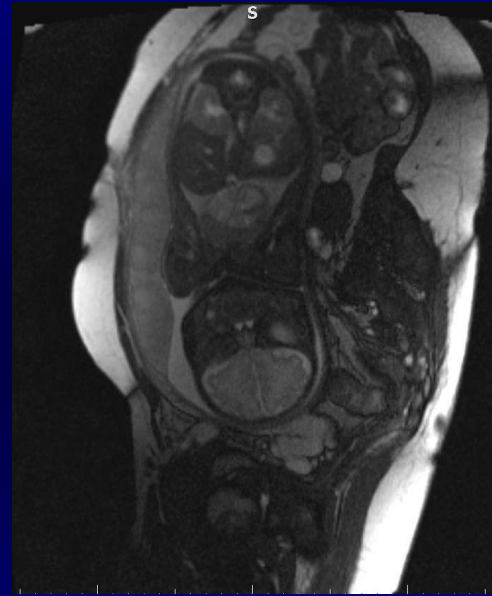
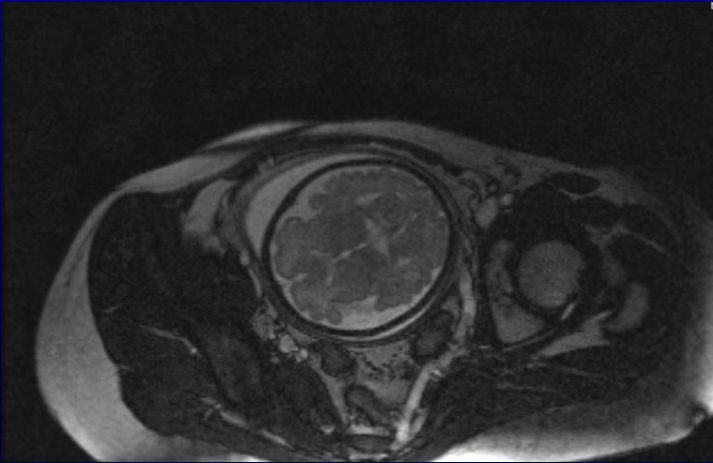
GUZY

Guz jajnika - CT

Guz jajnika - MR

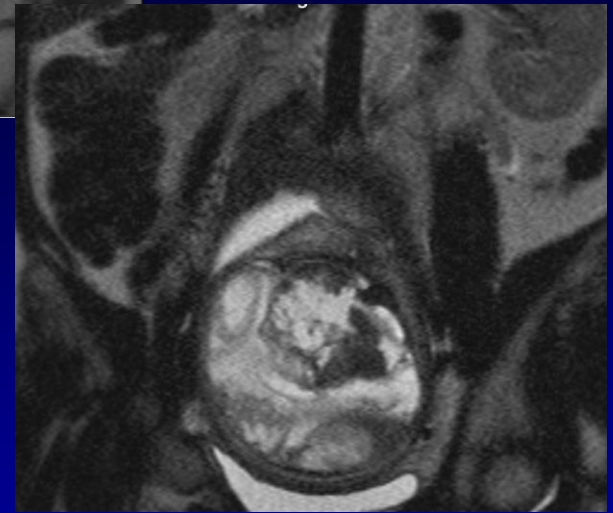
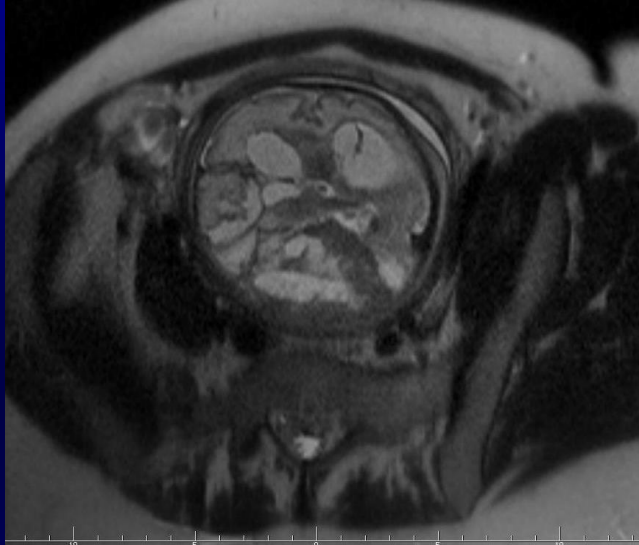

Narząd rodny – RM

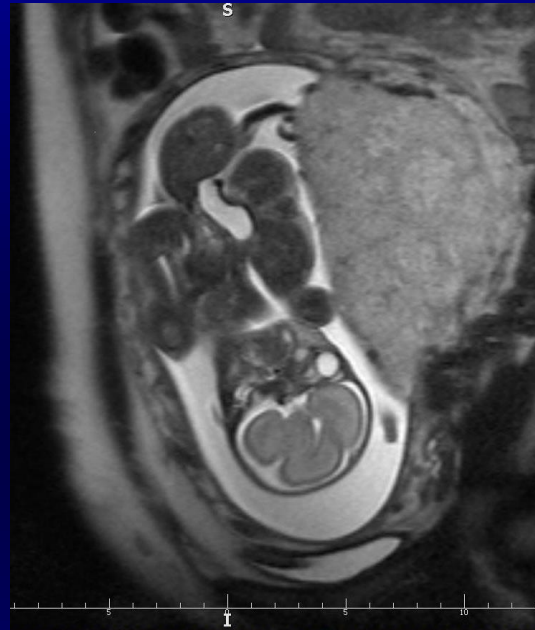
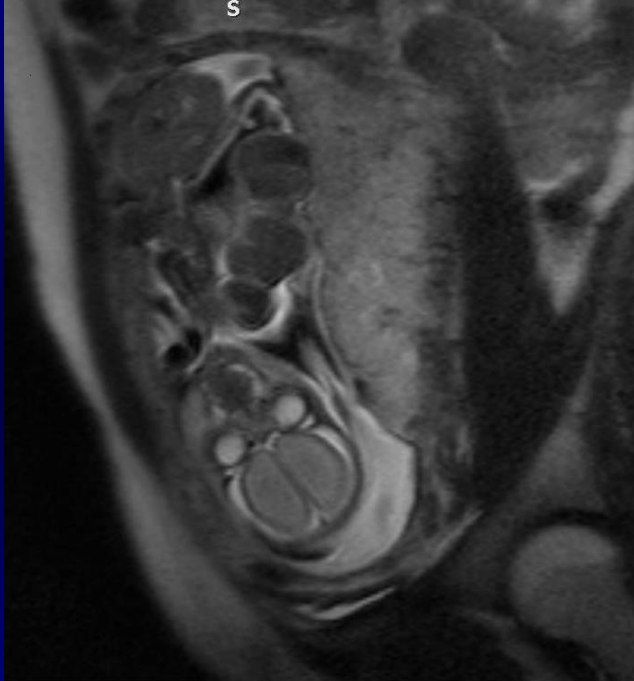
CIAŻA PŁÓD 32 hbd, norma

Narząd rodny – RM

Guz mózgu z cechami krwawienia
i przebicia do układu komorowego
u płodu

Narząd rodny – RM

Wytrzewienie

